

Απολογισμός 2018

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος
Γεώργιος Χαντζηνικολάου
Πρόεδρος Δ.Σ.
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Αντιπρόεδροι
Κώστας Μιχαηλίδης
Πρόεδρος Δ.Σ.
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Βασίλειος Ράπανος
Πρόεδρος Δ.Σ.
Alpha Bank Α.Ε.

Γεώργιος Ζανιάς
Πρόεδρος Δ.Σ.
Τράπεζας Eurobank Ergasias Α.Ε.

Μέλη
Θεόδωρος Πανταλάκης
Διευθύνων Σύμβουλος
Attica Bank Α.Τ.Ε.

Peter Yeates
Chief Executive Officer
HSBC France

Αιμίλιος Κυριάκου
Διευθύνων Σύμβουλος
Citibank Europe PLC

Μιχάλης Ανδρεάδης
Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Επενδυτικής Τράπεζας της Ελλάδος

Αναστασία Σακελλαρίου
Διευθύνουσα Σύμβουλος
Praxia Bank S.A.

Γεώργιος Αρώνης
Πρόεδρος
Εκτελεστικής Επιτροπής ΕΕΤ

Χαρούλα Απαλαγάκη
Γενική Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος
Γεώργιος Αρώνης
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Alpha Bank Α.Ε.

Αντιπρόεδρος
Σταύρος Ιωάννου
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Eurobank Ergasias Α.Ε.

Μέλη
Βασίλειος Κουτεντάκης
Ανώτερος Γενικός Διευθυντής
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Δημήτριος Καποτόπουλος
Γενικός Διευθυντής Εταιρικής Τραπεζικής
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Αθανάσιος Τσάδαρης
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Attica Bank Α.Τ.Ε.

Χαρούλα Απαλαγάκη
Γενική Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συντονιστική Επιτροπή Αγορών και Κεφαλαίων

Πρόεδρος

Βασίλειος Κάβαλος

Βοηθός Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων & Χρηματαγοράς
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Κάμαρης

Head of Markets & Capital Financing
HSBC France

Μέλη

Αθανάσιος Αρβανίτης

Γενικός Διευθυντής
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Γεώργιος Μιχαλόπουλος

Εντεταλμένος Γενικός Διευθυντής Διαχείρισεως Διαθεσίμων
Alpha Bank Α.Ε.

Δημοσθένης Αρχοντίδης

Γενικός Διευθυντής
Τράπεζας Eurobank Ergasias Α.Ε.

Μαρίνος Δαναλάτος

Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων
Attica Bank Α.Τ.Ε.

Παναγιώτης Γαβριηλίδης

Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων
Επενδυτικής Τράπεζας της Ελλάδος

Χαρούλα Απαλαγάκη

Γενική Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Για όλα τα τελευταία νέα, τις εκδόσεις, τις εκδηλώσεις, τις ομιλίες /
συνεντεύξεις, και στατιστικά στοιχεία που αφορούν το ελληνικό τραπεζικό
σύστημα επισκεφθήτε την ιστοσελίδα μας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

<https://www.hba.gr/>

Για την εκπαιδευτική δραστηριότητα
του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (ETI)

<https://www.hba.gr/eti/>

Για τις πρωτοβουλίες ενίσχυσης
του χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού

<https://www.hba.gr/info/FinancialLiteracy>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΕΕΤ γιορτάζει τα 90 χρόνια από την έναρξη της λειτουργίας της	6
Επίκαιρα ζητήματα και προκλήσεις για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 2018	8
Οι προτεραιότητες της ΕΕΤ	10
Ειδικές Εκδόσεις της ΕΕΤ	11
Επικοινωνιακή πολιτική – Εξωστρέφεια	12
Εκπαιδευτική δράση - Χρηματοπιστωτικός Εγγραμματισμός	15
Ρυθμιστικές εξελίξεις	22
Διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων	36
Αναπτυξιακά προγράμματα χρηματοδότησης της οικονομίας	40
Υπηρεσίες Πληρωμών - Ασφάλεια συναλλαγών	47
Αναβάθμιση Εφαρμογών και Υπηρεσιών μηχανογράφησης ΕΕΤ	56
Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 2018 (βασικοί δείκτες)	57

.....

Η ΕΕΤ γιορτάζει τα 90 χρόνια από την έναρξη λειτουργίας της

Το 2018 υπήρξε χρονιά ορόσημο για την Ελληνική Ένωση Τραπεζών που συμπλήρωσε 90 χρόνια από την ίδρυσή της τον Αύγουστο του 1928. Στην ειδική ενότητα της ιστοσελίδας μας <https://www.hba.gr/info/90yearsEET> έχουν συμπεριληφθεί όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για την ιστορική διαδρομή του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος και της ΕΕΤ, επετειακές εκδόσεις, φωτογραφικό υλικό από τις εκδηλώσεις, δελτία τύπου, ομιλίες και [ένα ολιγόλεπτο βίντεο με την ιστορική μας διαδρομή](#).

Συνυφασμένη η τύχη της ΕΕΤ με την οικονομία στα δύσκολα, αλλά και στα αισιόδοξα. Σταθερά η ΕΕΤ ξεελίσσεται, προσαρμόζεται, εκσυγχρονίζεται.

Θα δουλέψουμε σκληρά με αφοσίωση, πρόγραμμα, όραμα και αποφασιστικότητα ώστε τα επόμενα 90 χρόνια να είναι καλύτερα.

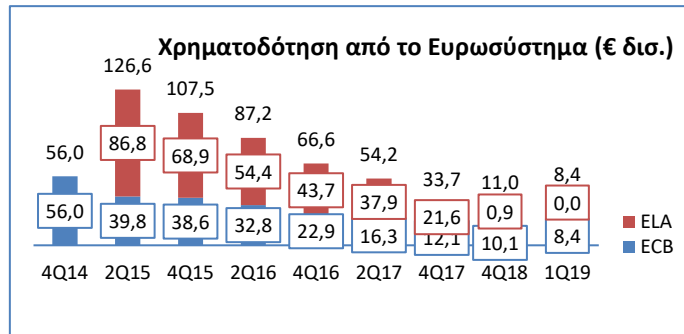

Επίκαιρα ζητήματα και προκλήσεις για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 2018

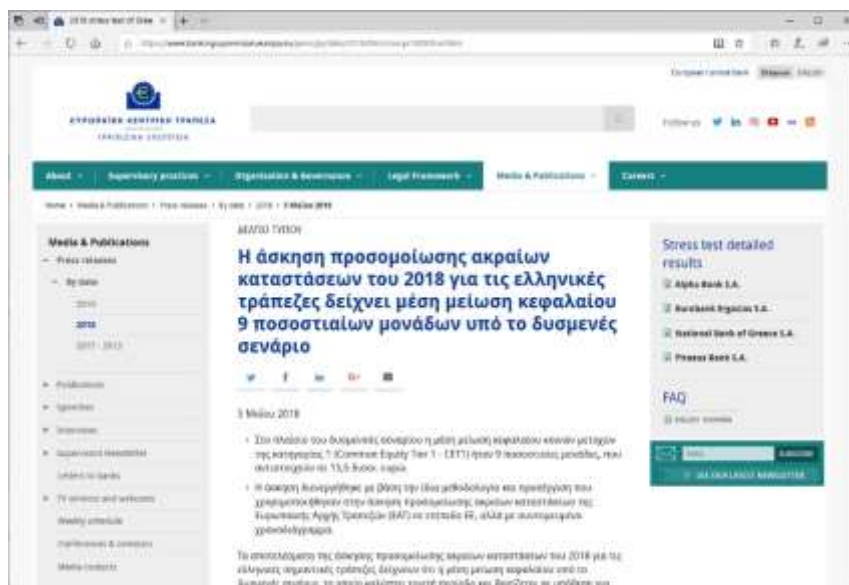
Ιδιαίτερα σημαντική για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υπήρξε κατά τη διάρκεια του 2018:

1. Η αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού των μελών της ΕΕΤ.
2. Η ενίσχυση της ρευστότητας των Τραπεζών μέσω της επιστροφής καταθέσεων, της πρόσβασής τους στη διατραπεζική αγορά και της πλήρους απεξάρτησής τους από τον έκτακτο μηχανισμό ενίσχυσης της ρευστότητας (ELA).

3. Η περαιτέρω άρση των περιορισμών στις αναλήψεις μετρητών και στις μεταφορές κεφαλαίων.

4. Η επιτυχής ολοκλήρωση της 5^{ης} από το 2012 άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test)

5. Η ενεργός παρουσία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στην ενίσχυση των αναπτυξιακών μέτρων για την τόνωση της ελληνικής οικονομίας με στοχευμένες δράσεις.
6. Η διατήρηση της οργανικής κερδοφορίας του.
7. Οι επενδύσεις στις νέες τεχνολογίες, η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών εξυπηρέτησης της πελατείας και η περαιτέρω ενίσχυση της ασφάλειας των συναλλαγών.
8. Η αποτελεσματική εφαρμογή του νέου Ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου και η ομαλή προετοιμασία του τραπεζικού συστήματος σε ό,τι αφορά το διαρκώς εξελισσόμενο πλαίσιο.

Οι προτεραιότητες της ΕΕΤ

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της, όπως αυτή διαμορφώνεται από τα Καταστατικά Όργανα, οι προτεραιότητες δράσεων της ΕΕΤ το 2018 επικεντρώθηκαν στην παροχή διαρκούς συνδρομής στα μέλη, στο σύνολο των εξελίξεων (νομοθετικών, ρυθμιστικών, πρακτικών).

Η ΕΕΤ διατήρησε την ιδιότητα του θεσμικού συνομιλητή των Εποπτικών Αρχών, των θεσμικών φορέων εντός και εκτός Ελλάδος, και των αρμόδιων Υπουργείων και λοιπών φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η εξασφάλιση ισότιμης μεταχείρισης των μελών μας με τη συμμετοχή τους στο σύνολο των Συντονιστικών και Διατραπεζικών Επιτροπών της ΕΕΤ. Η πρωτοβουλία αυτή έτυχε ιδιαίτερης ανταπόκρισης από τα στελέχη των μελών, τα οποία με την ενεργό και ουσιαστική τους συμμετοχή στήριξαν σημαντικά τις εργασίες μας.

Περισσότερες από 300 διατραπεζικές συναντήσεις φιλοξενήθηκαν στα γραφεία της ΕΕΤ το 2018.

Η εκπαίδευση παρέμεινε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός μας και σκοπός της δεν ήταν μόνο η εξειδίκευση του Ανθρώπινου Δυναμικού των τραπεζών μελών μας, αλλά και η ουσιαστική κατανόηση των συχνών και πολλών αλλαγών. Ο χρηματοπιστωτικός εγγραμματισμός και η εξωστρέφεια στη διάδοση του βασικού τρόπου λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού τομέα, αποτελεί το νέο πεδίο δράσης μας.

Η διεύρυνση των εργασιών και ο επανακαθορισμός του έργου της διαμεσολάβησης ολοκληρώθηκε μέσα στο 2018 και έγινε ήδη πράξη. Στόχος μας να συμβάλλουμε στην εξεύρεση λύσεων, αμοιβαία αποδεκτών μεταξύ επιχειρήσεων, καταναλωτών και τραπεζών, ώστε να διατηρηθεί ενεργή η συναλλακτική σχέση με τρόπο ολιγοδάπανο και ταχύ και να διαφυλαχθεί ο πυρήνας προσωπικών δεδομένων των πελατών των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Διαρκής επικοινωνία με τους φορείς εκπροσώπησης των παραγωγικών τάξεων.

Διεύρυνση της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και τις επιμέρους Ευρωπαϊκές Ενώσεις.

Στο πλαίσιο υποστήριξης της Διοίκησης της ΕΕΤ στις συνομιλίες της με τα κρίσιμα για το εγχώριο τραπεζικό σύστημα Υπουργεία, τις εποπτικές αρχές και θεσμικούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό, η Ελληνική Ένωση Τραπεζών έχει δημιουργήσει δυο ειδικές εκδόσεις, στην αγγλική, τις οποίες και επικαιροποιεί σε τριμηνίαια σχεδόν βάση.

Η πρώτη έκδοση, με τίτλο **Greek Banking System Overview** περιλαμβάνει όλες τις απαιτούμενες για το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα πληροφορίες, όπως η διάρθρωση και ο βαθμός συγκέντρωσής του, η κεφαλαιακή του επάρκεια, η ρευστότητά του, στοιχεία δικτύου καταστημάτων, ATM, POS τα στοιχεία συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών. Μεταξύ άλλων έχει, επίσης, ρητές αναφορές, στη διαχρονική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, στην εταιρική διακυβέρνηση, στην κερδοφορία, στην ποιότητα ενεργητικού, στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, κ.λπ.

Η δεύτερη έκδοση, με τίτλο **Greece: Domestic growth outlook, achievements & challenges** περιλαμβάνει όλες τις κρίσιμες εκείνες πληροφορίες για την ελληνική οικονομία, όπως την εξέλιξη των μακροοικονομικών δεικτών, την αποτελεσματικότητα συγγκεκριμένων κλάδων της ελληνικής οικονομίας, την ιδιωτική κατανάλωση, τις ιδιωτικοποιήσεις, κ.λπ.

Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις

Για θέματα επικαιρότητας (μέτρα ενίσχυσης ρευστότητας της οικονομίας, εγγύηση καταθέσεων και λειτουργίας του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καταναλωτική πίστη, διαχείριση προβληματικών δανείων, πλειστηριασμοί, προστασία καταναλωτή, χρηματοπιστωτική εκπαίδευση, πτωχεύσεις ιδιωτών, γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων, διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και επιπτώσεις της στην Ελλάδα, περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων, φυσική ασφάλεια τραπεζών και ασφάλεια συναλλαγών, εγγυήσεις, αναχρηματοδοτήσεις και ρυθμίσεις οφειλών νοικοκυριών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ηλεκτρονικές συναλλαγές, Βασιλεία III) πραγματοποιήθηκαν:

- παρουσίες στη Βουλή και συναντήσεις με τις ηγεσίες των κομμάτων,
- ενημερωτικές συναντήσεις με την πολιτειακή και πολιτική ηγεσία της χώρας,
- εμφανίσεις, συνεντεύξεις και παρεμβάσεις σε ΜΜΕ,
- παρεμβάσεις στον ημερήσιο και περιοδικό, έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο της Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού.

Επετειακές δράσεις και εκδηλώσεις

Με αφορμή και τη **συμπλήρωση 90 χρόνων από την ίδρυσή της**, κατά τη διάρκεια του έτους 2018 η ΕΕΤ υλοποίησε τις ακόλουθες επετειακές δράσεις:

Α. Εκδηλώσεις

- Έκθεση ιστορικού αρχείου με τίτλο «1928-2018: 90 χρόνια δράσης».

- Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση με κεντρικό ομιλητή τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. **Κυριάκο Μητσοτάκη**.

- Επίσημο δείπνο με κεντρικό ομιλητή τον Γενικό Διευθυντή του ESM-European Stability Mechanism κ. **Klaus Regling**. Το δείπνο τίμησαν με την παρουσία τους η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος, ο

Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικονομίας & Ανάπτυξης κ. Γιάννης Δραγασάκης και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας κ. Wim Mijls.

Β. Λοιπές δράσεις επικοινωνίας

- Επετειακή έκδοση «Από τα 70 στα 90: Ο απολογισμός μίας κρίσιμης εικοσαετίας» (ελληνικά και αγγλικά).
- Δημιουργία και παρουσίαση βίντεο με την ιστορία της ΕΕΤ και του τραπεζικού τομέα στην Ελλάδα.
- Σχεδιασμός και χρήση επετειακού λογοτύπου (ελληνικό και αγγλικό).

Τέλος, στο πλαίσιο της ετήσιας επικοινωνιακής στρατηγικής της, κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία της ΕΕΤ συναντήσεις, γεύματα εργασίας και δείπνα με αρμόδιες εποπτικές αρχές, φορείς εκπροσώπησης των παραγωγικών τάξεων, πρέσβεις, εκπροσώπους τύπου Ελληνικών και ξένων ΜΜΕ, Έλληνες ευρωβουλευτές και επικεφαλής μεγάλων ευρωπαϊκών εμπορικών και αναπτυξιακών τραπεζών.

30 Αυγούστου 2018: Επίσημο δείπνο της ΕΕΤ προς τιμήν του Προέδρου της Deutsche Bundesbank, **Dr. Jens Weidmann**

Συμμετοχή σε συνέδρια / Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

- Παρουσιάσεις/Ομιλίες του Προέδρου, της Γενικής Γραμματέως και εκπροσώπων της ΕΕΤ σε εκδηλώσεις τρίτων φορέων.
- Χορηγίες και παροχή αιγίδας σε επιλεγμένες εκδηλώσεις (επιστημονικά συνέδρια, ενημερωτικές ημερίδες, πολιτιστικές εκδηλώσεις) και συμβολική οικονομική ενίσχυση δύο σχολείων ακριτικών περιοχών της χώρας.
- Η ΕΕΤ, και για το έτος 2018, υποστήριξε εκδηλώσεις για βράβευση και απονομή υποτροφιών σε φοιτητές χρηματοοικονομικών και τραπεζικών σχολών Ελληνικών Πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Εκπροσώπηση στην Ευρώπη – Συνεδριάσεις ΕΤΟ

Η ΕΕΤ εκπροσωπείται στις τακτικές συνεδριάσεις της Επικοινωνιακής Επιτροπής της ΕΤΟ και συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση του νέου επικοινωνιακού πλαισίου για τη βελτίωση της εικόνας των τραπεζών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και των δράσεων καθιέρωσης του χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού.

Εκπαιδευτική δραστηριότητα ETI

Το 2018 το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (ETI) εμπλουτίστηκε με νέα αντικείμενα και μεθόδους για να ανταποκριθεί στις εκπαιδευτικές ανάγκες που προέκυψαν από τις εθνικές, αλλά και τις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Η διοργάνωση εξετάσεων – τόσο για λογαριασμό των εποπτικών αρχών όσο και για την κάλυψη ειδικών αναγκών αξιολόγησης σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο - συνεχίστηκε ικανοποιητικά.

Κομβικής σημασίας αποδείχτηκε η επένδυση του ETI στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω της αξιοποίησης σύγχρονων τεχνολογιών (e-learning), με συγκριτικό πλεονέκτημα, μεταξύ άλλων, την ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού και την εξοικονόμηση σημαντικών πόρων για τις τράπεζες μέλη της ΕΕΤ.

Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις θεσμικές δράσεις του Ινστιτούτου, τόσο για την πιστοποίηση γνώσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα με την στρατηγική συνεργασία με διεθνείς εκπαιδευτικούς οργανισμούς, όσο και για τη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση με σκοπό την ενίσχυση του επιπέδου χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού των μαθητών.

Συνεργασία ETI – Moody's Analytics

Το ETI κατά το έτος 2018, προχώρησε σε στρατηγική συνεργασία με την Moody's Analytics, με κοινό στόχο τη δημιουργία εκπαιδευτικού προγράμματος για την Πιστοποίηση Επαγγελματικής Επάρκειας Στελεχών Τραπεζών και Μεσιτών Πιστώσεων σε θέματα Στεγαστικής Πίστης.

Το πρόγραμμα πιστοποίησης θα είναι διαθέσιμο μέσα στο 2019, θα στηρίζεται εξολοκλήρου στη μέθοδο e-learning, και θα καλύπτει πλήρως τις απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας που προβλέπονται στην Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την Ενυπόθηκη Πίστη (νόμος 4438/2016).

Πέρα από την εκπλήρωση των κανονιστικών απαιτήσεων, το πρόγραμμα θα επικεντρώνεται στην ουσιαστική αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των πιστωτικών ιδρυμάτων προκειμένου να αναδειχθεί ο ρόλος τους ως υπεύθυνων συμβούλων των πελατών τους, σύμφωνα με τους στόχους των τραπεζών μελών της ΕΕΤ και τις εξελισσόμενες προσδοκίες της εγχώριας αγοράς στεγαστικής πίστης.

Συνεργασία ETI – Egyptian Banking Institute

Το έτος 2018, το ETI συνέχισε τη συνεργασία του με το Αιγυπτιακό Τραπεζικό Ινστιτούτο (EBI), και πραγματοποίησε τριήμερο σεμινάριο στο Κάιρο, με τίτλο «How to Implement a successful GRC Program in your Bank» για στελέχη του αιγυπτιακού χρηματοπιστωτικού τομέα.

Συνεργασία ETI – Association of Banks in Lebanon

Το ETI και η Ένωση Τραπεζών του Λιβάνου διοργάνωσαν από κοινού τριήμερο σεμινάριο στη Βηρυτό, με τίτλο «Fighting Fraud and Corruption». Οι εκπαιδεύσεις έλαβαν άριστες αξιολογήσεις και έθεσαν τα θεμέλια για τη διοργάνωση νέων εκπαιδεύσεων κατά τη διάρκεια του 2019.

Εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την κοινή απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ Β' 1925/30.05.2018) για την πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας των απασχολούμενων στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, το ETI αναγνωρίζεται ως φορέας διοργάνωσης εξετάσεων πιστοποίησης για όλα τα πιστοποιητικά. Στο πλαίσιο αυτό το ETI σε συνεργασία με τις εποπτικές αρχές και την αρμόδια Επιτροπή Εξετάσεων πραγματοποιήσε:

- Εξετάσεις για τα πιστοποιητικά α1 και ε στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη, τον Μάρτιο του 2018, με τη συμμετοχή 64 υποψηφίων.
- Εξετάσεις για τα πιστοποιητικά (α1-δ), στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τον Μάιο και τον Νοέμβριο 2018, με τη συμμετοχή 1.937 υποψηφίων.
- Εξετάσεις για την ανανέωση ισχύος πιστοποιητικών μέσω εξέτασης στο Νομοθετικό Πλαίσιο της Κεφαλαιαγοράς, στην Αθήνα, τον Σεπτέμβριο 2018 με τη συμμετοχή 41 υποψηφίων.
- Εξετάσεις για τα πιστοποιητικά (ε) (στ1) και (στ2) στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη, τον Νοέμβριο 2018, με τη συμμετοχή 53 υποψηφίων.

Ανοικτή εκπαίδευση

Το 2018, πέραν των τακτικών επικαιροποιήσεων σε υφιστάμενα σεμινάρια, στο πρόγραμμα του ETI προστέθηκαν νέες εκπαιδευτικές θεματικές, όπως:

- Το σεμινάριο ενημέρωσης για τους «**Ηλεκτρονικούς Πλειστηριασμούς**» που αποσκοπούσε στην εξοικείωση των τραπεζικών στελεχών τόσο με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διενέργεια των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, όσο και με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eauction.gr.
- Το σεμινάριο με τίτλο «**Δίκαιο και Πολιτική Ανταγωνισμού: Εφαρμοσμένες Νομικές & Οικονομικές Παράμετροι**» που κάλυψε, με τρόπο πρακτικό τις νομικές και οικονομικές διαστάσεις του θέματος.

- Εκπαίδευση για τον νόμο 4537/2018 «για τις υπηρεσίες πληρωμών». Η εκπαίδευση εστίασε στην εξοικείωση με τις διατάξεις του νόμου, αλλά και της πληθώρας πράξεων που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών. Στόχος ήταν η κατανόηση των υποχρεώσεων που απορρέουν για τις τράπεζες αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών πληρωμών στην πελατεία τους (καταναλωτές και επιχειρήσεις).

Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα

Σημαντικό στοιχείο για την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που παρέχει το ETI, αλλά και την καθιέρωσή του ως στενού συνεργάτη των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού των τραπεζών, αποτελούν τόσο τα νέα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα που σχεδιάστηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων στελεχών όσο και οι επαναληπτικές διοργανώσεις υφιστάμενων ενδοεπιχειρησιακών προγραμμάτων.

Το 2018 και σε στενή συνεργασία με τη Διεύθυνση εκπαίδευσης της Alpha Bank, ολοκληρώθηκε η εκπαίδευση 11 στελεχών της στο ευρωπαϊκό πιστοποιητικό τραπεζικών σπουδών EFCB. Η πιστοποίηση ακολουθεί τις προδιαγραφές του προτύπου της EBTN "Triple E" για την ποιοτική διαπίστευση πιστοποιητικών του χρηματοπιστωτικού τομέα και τη χορήγηση του ομώνυμου πιστοποιητικού "Triple E EFCB".

Επίσης, το 2018, διοργανώθηκαν επιτυχώς 3 εκπαιδευτικές διοργανώσεις σε ειδικά θέματα εξωτερικού εμπορίου για στελέχη της Τράπεζας Πειραιώς στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Παράλληλα ολοκληρώθηκε με επιτυχία η εκπαίδευση πιστοποίησης γνώσεων με τίτλο «Η Κανονιστική Συμμόρφωση στις Τράπεζες» για 21 στελέχη της τράπεζας Πειραιώς, που εργάζονται στην αντίστοιχη διεύθυνση. Το ETI προσφέρει το εν λόγω πρόγραμμα από το 2007, και το επικαιροποιεί τακτικά, έχει διάρκεια περίπου 60 ώρες στην αίθουσα, ενώ κάτοχοι του σχετικού τίτλου είναι σήμερα περισσότερα από 270 στελέχη, δηλαδή η πλειονότητα των απασχολούμενων στα compliance units των πιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας μας.

Το 2018 συνεχίστηκε το πρόγραμμα ενδοεπιχειρησιακής πιστοποίησης γνώσεων, με τίτλο «Χρηματοδότηση Μικρών Επιχειρήσεων (επίπεδο I&II)», το οποίο υλοποιείται στη Eurobank από το 2010.

Το ETI, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης της Attica Bank, προχώρησε στην υλοποίηση ειδικού σεμιναρίου με θέμα την αποτροπή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας για 160 στελέχη και υπαλλήλους της τράπεζας με την μέθοδο e-learning.

Προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA (Chartered Financial Analyst)

Για ενδέκατη συνεχή χρονιά το ETI προσέφερε, σε συνεργασία με την CFA Society Greece, εκπαιδευτικό πρόγραμμα προετοιμασίας υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης CFA–Level I, και για ένατη χρονιά, αντίστοιχο πρόγραμμα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA–Level II. Σημειώνεται ότι για δεύτερη φορά το 2018 προσφέρθηκε πρόγραμμα προετοιμασίας υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης CFA–Level III, μετά την επιτυχημένη διοργάνωση του 2017.

Με εισηγητές κατόχους του πιστοποιητικού CFA και ενεργά στελέχη της αγοράς, θεματολογία και μέθοδο ειδικά σχεδιασμένες για εκπαίδευση 100 περίπου ωρών, και επιλεγμένο εκπαιδευτικό υλικό που διανέμεται δωρεάν στους υποψηφίους, ο αριθμός των συμμετεχόντων στα εν λόγω προγράμματα παρουσιάζει σταθερά αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια.

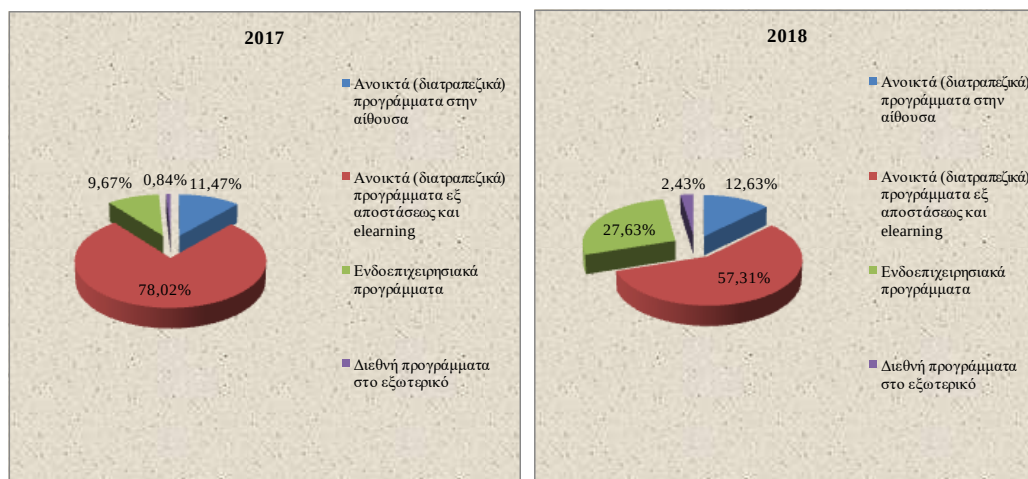
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής εκπαίδευσης - πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης ETI

Το ETI, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες του χρηματοπιστωτικού τομέα για πιο ευέλικτες, αξιόπιστες και ταυτόχρονα οικονομικές εκπαιδευτικές λύσεις συνεκτιμώντας παράλληλα την ευρύτατη διάδοση και τα πλεονεκτήματα της τεχνολογίας στον χώρο της εκπαίδευσης, διαθέτει πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. Σε αυτήν συμμετείχαν για το έτος 2018 περίπου 1.000 στελέχη, στο αντικείμενο «Νομοθετικό πλαίσιο κεφαλαιαγοράς (α1-δ).

Στόχος του ETI είναι η περαιτέρω ανάπτυξη της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και η προσφορά περισσότερων μαθημάτων με τον τρόπο αυτό.

Στατιστικά στοιχεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ			
	2017		2018	
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα στην αίθουσα	518	11,47%	234	12,63%
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα εξ αποστάσεως και elearning	3524	78,02%	1062	57,31%
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	437	9,67%	512	27,63%
Διεθνή προγράμματα στο εξωτερικό	38	0,84%	45	2,43%
ΣΥΝΟΛΟ	4.517	100,00%	1.853	100,00%

Χρηματοπιστωτικός εγγραμματισμός

Εθνικός και πανευρωπαϊκός διαγωνισμός για το χρήμα

Το 2018, η Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ) συμμετείχε για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά στον θεσμό της “European Money Week” της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας.

Ο διαγωνισμός πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά μεταξύ 51 τάξεων από 25 Γυμνάσια της χώρας μας

Νικήτρια τάξη αναδείχτηκε το Τμήμα Γ1 του Γυμνασίου Αυγουλέας-Λιναρδάτος, Ακολουθούν σε σειρά κατάταξης το Τμήμα Γ3 του 1ου Γυμνασίου Μυτιλήνης, και το Τμήμα Γ2 του Γυμνασίου Αυγουλέας-Λιναρδάτος. Οι ανωτέρω τάξεις όχι μόνο απάντησαν σωστά και στις 15 ερωτήσεις που τους τέθηκαν, αλλά και στο συντομότερο χρονικό διάστημα.

Ο Εθνικός Διαγωνισμός για το Χρήμα, αποτελεί το πρώτο σκέλος της από κοινού πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και των μελών της για τον Χρηματοπιστωτικό Εγγραμματισμό μαθητών ηλικίας 13-15 χρονών, καθώς η νικήτρια τάξη εκπροσώπησε το σχολείο της και την Ελλάδα στον Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, την Τρίτη 8 Μαΐου 2018.

Στόχος της ΕΕΤ, μέσω της εν λόγω πρωτοβουλίας είναι να καταστήσει τη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση εφικτή ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της Ελλάδας. Προς τον σκοπό αυτό η ειδικά διαμορφωμένη ιστοσελίδα της ΕΕΤ για το European Money Quiz <https://www.hba.gr/info/emq> παραμένει ενεργή έτσι ώστε τα παιχνίδια γνώσεων για το Χρήμα να είναι προσβάσιμα από όλους, μαθητές, καθηγητές και γονείς.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Το 2018 οι εργασίες της Ομάδας Έργου της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση (Financial Education Project Group - FEPG), στην οποία συμμετέχει η ΕΕΤ, επικεντρώθηκαν κυρίως στην υλοποίηση της *European Money Week (EMW) 2018* και στη διεξαγωγή του Πρώτου Ευρωπαϊκού Διαγωνισμού για το Χρήμα "European Money Quiz (EMQ)", την από κοινού, δηλαδή, πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και των μελών της για τον Χρηματοπιστωτικό Εγγραμματισμό μαθητών ηλικίας 13-15 χρονών. Στη συνέχεια -με βάση τον απολογισμό- στην προετοιμασία της 5^{ης} *European Money Week 2019* και του Δεύτερου Ευρωπαϊκού Διαγωνισμού για το Χρήμα.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική ενίσχυση του ενδιαφέροντος για το *European Money Week* -σε σχέση με το 2016 υπήρξε αύξηση των δραστηριοτήτων και των μαθητών άνω του 60%- η FEPG προχώρησε στην από κοινού δημιουργία ψηφιακού παιχνιδιού χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης "European Money Quiz", το οποίο θα αποτελέσει το βραχίονα των δράσεων για την 4^η *European Money Week*. Στόχος του ψηφιακού παιχνιδιού είναι να αποτελέσει εργαλείο:

- για τη βελτίωση του χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού μαθητών ηλικίας 13-15 ετών, και
- προετοιμασίας για τους Διαγωνισμούς μεταξύ τάξεων.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία διοργάνωσε στις 7 Νοεμβρίου 2018 στις Βρυξέλλες Παγκόσμιο Συνέδριο για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση, ενώ την προηγούμενη ημέρα φιλοξένησε την ετήσια συνάντηση της International Federation of Financial Museum. Στόχος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας είναι η διεξαγωγή περιοδικής έκθεσης και η περαιτέρω ενίσχυση των δράσεων χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού.

Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων/Junior Achievement Greece (ΣΕΝ/JA Greece)

Το ΣΕΝ/JA Greece υλοποιεί προγράμματα του διεθνούς οργανισμού Junior Achievement Worldwide, με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε οικονομικά και επιχειρηματικά θέματα. Η ΕΕΤ, μέλος του ΣΕΝ από το 2007, είναι Χρυσός Υποστηρικτής του εκπαιδευτικού προγράμματος *Τράπεζες σε Δράση* (Banks in Action), που απευθύνεται σε μαθητές λυκείου. Σκοπός του προγράμματος, το οποίο διδάσκουν εθελοντές-στελέχη πιστωτικών ιδρυμάτων, είναι να δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να αποκτήσουν βασικές χρηματοπιστωτικές γνώσεις και κατάλληλες δεξιότητες, ώστε να διαχειρίζονται τα οικονομικά τους ως ενημερωμένοι καταναλωτές και να διευρύνουν τους ορίζοντές τους ως μελλοντικοί επαγγελματίες. Μεταξύ των άλλων δράσεων το πρόγραμμα παρουσιάστηκε στη διαδικτυακή πλατφόρμα του Δικτύου για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση του ΟΟΣΑ (*International Gateway for Financial Education*), στην ιστοσελίδα της *European Money Week* της ΕΤΟ, καθώς και στις ιστοσελίδες της ΕΕΤ και του ΕΤΙ.

Κατά το σχολικό έτος 2017-2018 συμμετείχαν στο πρόγραμμα *Τράπεζες σε Δράση* περίπου 498 μαθητές από 6 ιδιωτικά και 5 δημόσια σχολεία.

Quality Net Foundation

Η ΕΕΤ το 2018 συνεργάστηκε με την Quality Net Foundation για τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού στον Πανελλήνιο Σχολικό Διαγωνισμό Bravo Schools, στο πλαίσιο υλοποίησης του Παγκόσμιου Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης που αφορά την «ενίσχυση των εγχώριων χρηματοπιστωτικών θεσμών προκειμένου να ενθαρρυνθεί και να διευρυνθεί η πρόσβαση σε ασφαλιστικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για όλους».

Το 2018 το πρόγραμμα λειτούργησε πιλοτικά με τη συμμετοχή 32 δημοτικών σχολείων από τα οποία δύο (2) συμμετείχαν και στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Bravo Schools.

Α. Θέματα εποπτείας και λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων

Νομοθετικές προτάσεις για τη μείωση των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα (Risk Reduction Measures): τροποποίηση του CRR και της CRD IV

Εντός του 2018, ολοκληρώθηκε η νομοθετική διαδικασία που αφορούσε τη δέσμη προτάσεων για την αναθεώρηση, μεταξύ άλλων, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (CRR) και της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (CRDIV), οι οποίες είχαν υποβληθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο 2016.

Οι βασικότερες τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω προτάσεις επικεντρώνονται, μεταξύ άλλων, στις εξής θεματικές:

- στον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio-NSFR),
- στην αναθεώρηση του πλαισίου για τον κίνδυνο αγοράς (Fundamental Review of Trading Book (FRTB)),
- στον Δείκτη Μόχλευσης (Leverage Ratio),
- στις ρυθμίσεις για την απαίτηση για το «*Total Loss Absorbency Capacity (TLAC)*», και
- στον Κίνδυνο επιτοκίου στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών της τράπεζας (Interest rate risk in Banking Book-IRR BB).

Δράσεις ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών

Η ΕΕΤ, κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας προέβη σε διαρκή ενημέρωση των τραπεζών μελών της αναφορικά με τις εξελίξεις ως προς τις συζητήσεις μεταξύ των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αλλά και ως προς την πορεία των διαπραγματεύσεων κατά τη διαδικασία της τριμερούς επικοινωνίας μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, αναδεικνύοντας κατά περίπτωση τα σημεία ενδιαφέροντος καθώς, επίσης, και τις ειδικότερου ενδιαφέροντος θεματικές.

Συνεδριάσεις μελών

Εντός του 2018, τα μέλη της διατραπεζικής Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων συνεδρίασαν σε τακτική βάση και ενημερώθηκαν για όλες τις τρέχουσες ευρωπαϊκές ρυθμιστικές εξελίξεις στον τομέα της προληπτικής εποπτείας. Επιπλέον, αντάλλαξαν απόψεις ως προς τις επικείμενες αλλαγές που αναμένεται να επιφέρει η νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία και οι αναπότρεπτες επιπτώσεις στην στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετέχει ενεργά στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) είτε μέσω διαβουλεύσεων για την κατάρτιση κειμένων θέσεων επί των διαφόρων προτεινόμενων ρυθμίσεων, είτε μέσω συμμετοχής σε συνεδριάσεις με μέλη λοιπών ευρωπαϊκών τραπεζικών ενώσεων. Εντός του

2018, η EET στο πλαίσιο των ανωτέρω θεματικών παρακολούθησε τις εργασίες πολυάριθμων επιτροπών και ομάδων εργασίας που λειτουργούν στο πλαίσιο της ΕΤΟ, με κυριότερες το SSM Strategy Group, το Single Resolution Mechanism Expert Group και την Banking Supervision Committee. Παράλληλα, παρακολούθησε τις εργασίες πολυάριθμων ομάδων εργασίας που αναφέρονται στις ως άνω Επιτροπές και που επεξεργάζονται σε τεχνικό επίπεδο τις ανωτέρω θεματικές.

Νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας πιστωτικών ιδρυμάτων (Βασιλεία 4)

Η EET παρακολούθησε συστηματικά τις εξελίξεις αναφορικά με την υιοθέτηση του νέου εποπτικού πλαισίου της Επιτροπής της Βασιλείας. Ήδη από τα τέλη του 2017 ενημέρωσε τα μέλη της για την επίτευξη της συμφωνίας, για τις κυριότερες αλλαγές που εισάγονται με το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο, καθώς και για τα βασικότερα σημεία του. Οι αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- την εισαγωγή μιας αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης για τον πιστωτικό κίνδυνο και τον λειτουργικό κίνδυνο,
- την αναθεώρηση της προσέγγισης IRB για τον πιστωτικό κίνδυνο,
- την αναθεώρηση του πλαισίου προσαρμογής της πιστοληπτικής αποτίμησης (CVA),
- την αναθεώρηση του τρόπου υπολογισμού του συντελεστή μόχλευσης και των σχετικών κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας για τις παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες (G-SIBs), και
- την εισαγωγή ενός συγκεντρωτικού «ελάχιστου κεφαλαίου» (output floor), το οποίο θα εξασφαλίσει ότι τα σταθμισμένα με βάση τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού των τραπεζών (RWA) που παράγονται από τα εσωτερικά μοντέλα δεν θα είναι χαμηλότερα από το 72,5% των RWA, όπως αυτά υπολογίζονται από την τυποποιημένη προσέγγιση του κανονιστικού πλαισίου.

Δράσεις της EET:

Ενημέρωση μελών

Η EET, ενημέρωσε διεξοδικά τα μέλη της για τις εξελίξεις στην εν λόγω θεματική, μέσα από την εκπόνηση σχετικών κειμένων και παρουσιάσεων. Αποδέκτες της συγκεκριμένης πληροφόρησης ήταν τα μέλη της διατραπεζικής Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και οι ομάδες εργασίας για τα ίδια κεφάλαια και τη ρευστότητα.

Συνεδριάσεις μελών

Τα μέλη της διατραπεζικής Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων κατά τις τακτικές τους συνεδριάσεις ενημερώθηκαν από την EET αναφορικά με τα κυριότερα σημεία των νέων ρυθμίσεων και των επιπτώσεων που αναμένεται να έχουν στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαμόρφωση του κειμένου θέσεων της ΕΤΟ αναφορικά με τη Βασιλεία 4 μέσω της αποστολής σχολίων επί των προσχεδίων του κειμένου και έλαβε μέρος στις ηχοδιασκέψεις για τη διαμόρφωση των θέσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης και προβληματισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπροσθέτως, τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα συμμετείχαν, μέσω της αποστολής στοιχείων και δεδομένων, στο Quantitative Impact Study της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων που δημιουργούνται από το νέο εποπτικό πλαίσιο.

Πλαίσιο εποπτικών και στατιστικών αναφορών

AnaCredit

Η ΕΕΤ συνέβαλε καθοριστικά στη συμμόρφωση των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις και τις τεχνικές προδιαγραφές της στατιστικής υποβολής AnaCredit της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, από την έναρξη του έργου (2016) έως την πρώτη επίσημη υποβολή (τέλος 2018).

Τροποποίηση Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 42/2014

Σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, τροποποιήθηκε η Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 42/2014 αναφορικά με το πλαίσιο εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Υποβολή στοιχείων στην ΕΚΤ για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPE Stocktake)

Εντός του 2018, τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα ξεκίνησαν τη διαδικασία για την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις της υποβολής στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPE Stocktake).

Δράσεις της ΕΕΤ

Συνεδριάσεις μελών

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ συνέδραμε στις εργασίες των αρμόδιων ομάδων εργασίας των τραπεζών μελών της σε ό,τι αφορά τα επιμέρους θέματα εποπτικών αναφορών, ενώ παράλληλα συνέβαλε στην ομαλή προσαρμογή τους στις τεχνικές απαιτήσεις των ανωτέρω υποχρεώσεων. Επίσης, διευκόλυνε τα μέλη στην ανταλλαγή απόψεων και τεχνικών πληροφοριών σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

Στο ίδιο πλαίσιο, τα μέλη της ΕΕΤ συνεργάστηκαν ιδιαίτερα εποικοδομητικά με τις αρμόδιες διευθύνσεις της Τράπεζας της Ελλάδος καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας τους, μέσω των οποίων παρασχέθηκαν διευκρινίσεις προς τα μέλη της ΕΕΤ ενόψει τόσο των πιλοτικών υποβολών όπου χρειαζόταν, όσο και των επίσημων, τελικών υποβολών εντός του έτους.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η EET συμμετείχε με μόνιμη εκπροσώπηση στις συναντήσεις του Reporting and Statistics Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας. Επισημαίνεται ότι, η εν λόγω ομάδα εργασίας παρακολουθεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ένα ιδιαίτερο διευρυμένο χαρτοφυλάκιο θεμάτων που σχετίζονται με στατιστικές αναφορές και υποβολές στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας, όπως το Ana Credit, το έργο BIRD project, το έργο IReF κ.ά. Παράλληλα, η EET ενημέρωσε διεξοδικά τα μέλη της αντίστοιχης εγχώριας ομάδας εργασίας για το περιεχόμενο των συναντήσεων, τη σχετική αλληλογραφία και για τις πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν όσον αφορά τη σύνταξη κειμένων θέσεων και τη συμμετοχή στις αντίστοιχες διαβουλεύσεις.

Β. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων

Τροποποίηση της BRRD και του SRMR μέσω της δέσμης μέτρων για τη μείωση των κινδύνων στο τραπεζικό σύστημα (Risk Reduction Measures)

Η δέσμη μέτρων για τη μείωση των κινδύνων στο τραπεζικό σύστημα (Risk Reduction Measure Package) για την περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2016 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τροποποίησε, μεταξύ άλλων, την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV), τον Κανονισμό (ΕΕ) 565/2013 (CRR), την Οδηγία 2014/59/ΕΕ (BRRD) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 (SRMR).

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις έχουν ως στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων για την προστασία της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της οικονομικής ανάπτυξης.

Οι κυριότερες αλλαγές που εισάγονται είναι οι ακόλουθες:

- Εισάγονται οι έννοιες της «οντότητας εξυγίανσης» (resolution entity) και του «ομίλου εξυγίανσης» (resolution group).
- Τροποποιείται το πλαίσιο που διέπει το MREL.
- Υιοθετείται το μέγιστο διανεμητέο ποσό σε σχέση με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (M-MDA)
- Υιοθετούνται εξουσίες αναστολής ορισμένων υποχρεώσεων (Moratorium tool).
- Τίθενται περιορισμοί στην πώληση επιλέξιμων υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης (subordinated eligible liabilities) σε ιδιώτες πελάτες.
- Τροποποιείται το άρθρο 55 της BRRD για τις υποχρεώσεις που διέπονται από το δίκαιο τρίτης χώρας.

Δράσεις EET

Ενημέρωση μελών

Καθ' όλη τη διάρκεια του προηγούμενου έτους, η EET παρακολούθησε στενά και ενημέρωσε σε διαρκή βάση τις τράπεζες μέλη της για όλες τις εξελίξεις επί της νομοθετικής διαδικασίας για την υιοθέτηση των μέτρων RRM Package, μεταξύ

των οποίων περιλαμβάνονται η τροποποίηση των διατάξεων της BRRD και του SRMR για την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Συνεδριάσεις μελών

Εντός του 2018, η EET πραγματοποίησε σειρά συνεδριάσεων με τα μέλη της διατραπεζικής ομάδας εργασίας για θέματα ανάκαμψης και εξυγίανσης για την προετοιμασία των πιστωτικών ιδρυμάτων επί του νέου νομοθετικού πλαισίου για τη μείωση των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα (RRM Package) και, ειδικότερα, επί των τροποποιήσεων που αυτό θα επιφέρει στην Οδηγία 2014/59/ΕΕ (BRRD) και στον Κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 (SRMR).

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η EET συμμετέχει ενεργά στις εργασίες του Crisis Intervention Working Group και του Single Resolution Mechanism Expert Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας. Μέσω της συμμετοχής της επετεύχθη η ουσιαστική ανταλλαγή απόψεων με τις λοιπές ευρωπαϊκές τραπεζικές ενώσεις - μέλη της ΕΤΟ επί των επικείμενων ρυθμιστικών εξελίξεων στον τομέα της ανάκαμψης και εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων, στη θεματολογία των οποίων εντάσσεται και η υιοθέτηση του νομοθετικού πλαισίου για τη μείωση των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα.

Οδηγία (ΕΕ) 2017/2399 για την τροποποίηση της BRRD όσον αφορά την κατάταξη των μη εξασφαλισμένων χρεωστικών μέσων στην πτωχευτική ιεραρχία

Με το άρθρο 104 του ν. 4583/2018 (ΦΕΚ Α' 212/18-12-2018) τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, το άρθρο 145Α του νόμου 4261/2014 (ΦΕΚ Α' 107/5-5-2014) αναφορικά με την κατάταξη των απαιτήσεων κατά την ειδική εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2017/2399/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/59/ΕΕ όσον αφορά την κατάταξη των μη εξασφαλισμένων χρεωστικών μέσων στην πτωχευτική ιεραρχία.

Δράσεις EET

Ενημέρωση μελών

Η EET παρακολούθησε στενά και ενημέρωσε ανελλιπώς τις τράπεζες μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις επί του νομοθετικού πλαισίου για την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων, στο οποίο περιλαμβάνονται οι διατάξεις για την κατάταξη των απαιτήσεων κατά την ειδική εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Συνεδριάσεις μελών

Κατά τη διάρκεια του έτους, η EET πραγματοποίησε σειρά συνεδριάσεων με τα μέλη της διατραπεζικής ομάδας εργασίας για θέματα ανάκαμψης και εξυγίανσης, όπως μεταξύ άλλων:

α) την επεξεργασία της σειράς προνομιακής κατάταξης κατά το άρθρο 145Α του νόμου 4261/2014, όπως παρατέθηκε και στο σχετικό παράρτημα του Liability Data Report του έτους 2018 του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης ("SRB"), και

β) ζήτησε κατ' επανάληψη από το αρμόδιο Υπουργείο τη συντομότερη δυνατή ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/2399 στην εθνική νομοθεσία.

Δημοσίευση ετήσιας πολιτικής του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB) αναφορικά με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων

Εντός του Νοεμβρίου 2018, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) δημοσίευσε το πρώτο μέρος της πολιτικής του για το έτος 2018 αναφορικά με το MREL που αφορά την πρώτη ομάδα σχεδίων εξυγίανσης, ως προς την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (Minimum Requirements for Own Funds and Eligible Liabilities – MREL). Επισημαίνεται ότι για το έτος 2018, το SRB προέβλεπε μια μεταβατική προσέγγιση δύο σταδίων στη διαδικασία καθορισμού του MREL, χωρίζοντας τον κύκλο σχεδιασμού εξυγίανσης σε δύο ομάδες, ώστε να εξετασθούν με μεγαλύτερη λεπτομέρεια οι πιο σύνθετοι τραπεζικοί όμιλοι.

Δράσεις ΕΕΤ

Συνεδριάσεις μελών

Η ΕΕΤ, μέσω της συμμετοχής της στις αρμόδιες επιτροπές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, παρακολούθησε ενεργά όλο το εύρος των ρυθμιστικών εξελίξεων στο πλαίσιο της ανάκαμψης και της εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τις τράπεζες μέλη της για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμόρφωσή τους με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL).

Κατά τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ πραγματοποίησε σειρά συνεδριάσεων με τα μέλη της Ομάδας Εργασίας της ΕΕΤ για θέματα ανάκαμψης και εξυγίανσης και ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών να διευκολύνει με τις κατάλληλες νομοθετικές πρωτοβουλίες την απευθείας έκδοση τίτλων από τα πιστωτικά ιδρύματα προς εκπλήρωση της υποχρέωσής τους για τη διατήρηση της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL).

Συμμετοχή στις εργασίες του Single Resolution Board (SRB)

(1) Συμμετοχή στις εργασίες του 7ου Single Resolution Board (SRB) Industry Dialogue

Η ΕΕΤ συμμετείχε στην έβδομη συνεδρίαση του SRB Industry Dialogue που έλαβε χώρα στις 10 Δεκεμβρίου 2018 στις Βρυξέλλες. Τα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν κυρίως:

- τις εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων προς το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF),
- τον προσδιορισμό του MREL, και
- την αξιολόγηση των σχεδίων εξυγίανσης.

(2) Συμμετοχή στις εργασίες του 1ου Single Resolution Board (SRB) Boardroom Dialogue

Η ΕΕΤ συμμετείχε στην πρώτη συνεδρίαση του SRB Boardroom Dialogue που έλαβε χώρα στις 12 Ιουνίου 2018 στις Βρυξέλλες. Τα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν, μεταξύ άλλων:

- τον προσδιορισμό του MREL, και
- την αξιολόγηση των σχεδίων εξυγίανσης.

Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Νόμος 4514/2018 και Κανονισμός (ΕΕ) 600/2014 (MiFID II/MiFIR) για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

Ο ν. 4514/2018 «Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις», ο οποίος ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, «για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ» (MiFID II), δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 14) στις 30 Ιανουαρίου 2018. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 600/2014 (MiFIR) και περισσότερες από πενήντα εκτελεστικές πράξεις (κατ' εξουσιοδότηση πράξεις) αποτελούν το νέο πλαίσιο που διέπει τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και ρυθμίζει όλο το πλαίσιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών από τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων.

Οι βασικότερες αλλαγές που επιφέρει το νέο νομοθετικό πλαίσιο αφορούν:

- την προστασία των επενδυτών (π.χ. αγορά-στόχος, αντιπαροχές κ.ά.),
- τις οργανωτικές απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις επενδύσεων (π.χ. παρακολούθηση προϊόντων, διοικητικό όργανο κ.ά.)
- τη δομή της αγοράς (π.χ. νέος πολυμερής τόπος διαπραγμάτευσης - Μηχανισμός Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ-ΟΤΦ για μη μετοχικούς τιτλούς),
- την ενίσχυση της διαφάνειας των συναλλαγών (κανόνες προ- και μετά-συναλλακτικής διαφάνειας, συστηματικός εσωτερικοποιητής),
- τη γνωστοποίηση συναλλαγών,
- την κατάρτιση αλγοριθμικών συναλλαγών, και
- τις εξουσίες των εποπτικών αρχών (π.χ. παρέμβαση σε προϊόντα).

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Ένωσης Κεφαλαιαγορών για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, δημοσιεύτηκε εντός του 2018 σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού που τροποποιεί τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 565/2017 για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση προβληματισμών στο πλαίσιο της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (MiFID II) για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η πρόταση τροποποίησης του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού έχει ως σκοπό να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται υπόψη οι προτιμήσεις κάθε επενδυτή όσον αφορά την αιεφόρο ανάπτυξη, όταν οι επιχειρήσεις επενδύσεων εκτιμούν, στο πλαίσιο της επενδυτικής συμβουλής και της διαχείρισης χαρτοφυλακίου, κατά πόσον ένα επενδυτικό προϊόν ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πελατών.

Δράσεις EET

Ενημέρωση μελών/ Δημιουργία εξειδικευμένης ενότητας για τη MiFID II/MiFIR στην ιστοσελίδα της EET

Η EET ενημέρωσε σε διαρκή βάση τις τράπεζες μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις που έλαβαν χώρα εντός του 2018 στο πλαίσιο της MiFID II, κυρίως σε ό,τι αφορά την έκδοση ποικίλων νομοθετικών κειμένων, όπως κείμενα κατευθυντήριων γραμμών, κείμενα ερωτήσεων και απαντήσεων (Q&As), γνωμοδοτήσεις της ESMA (Opinions), διευκρινιστικά κείμενα (Briefings), και ανακοινώσεις (Statements).

Προς διευκόλυνση των μελών της σε ό,τι αφορά τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του νέου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου της MiFID II, [η EET δημιούργησε ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα της](#), με στόχο την παροχή διαρκούς πρόσβασης στην εν λόγω πληροφόρηση. Η εν λόγω ιστοσελίδα επικαιροποιείται σε συνεχή βάση.

Συνεδριάσεις μελών

Κατά τη διάρκεια του έτους, η EET πραγματοποίησε σειρά συνεδριάσεων με τα μέλη της διατραπεζικής επιτροπής για θέματα MiFID II, καθώς και με τις αρμόδιες διατραπεζικές ομάδες εργασίας οι οποίες επεξεργάζονται τα επιμέρους ζητήματα που αφορούν την προστασία επενδυτών, τη δομή της αγοράς, τη διαφάνεια των συναλλαγών και τις οργανωτικές απαιτήσεις στο πλαίσιο της εφαρμογής του νέου πλαισίου από την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η EET συμμετείχε ενεργά στις εργασίες του Secondary Markets Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ETO), το οποίο συνεδριάζει σε τακτική βάση τουλάχιστον σε εξαμηνιαία βάση. Σκοπός της συμμετοχής είναι η ανταλλαγή απόψεων με τις λοιπές ευρωπαϊκές τραπεζικές ενώσεις - μέλη της ETO για την επίτευξη ενιαίας κατανόησης και κοινής αντιμετώπισης επί σειράς ζητημάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή των διατάξεων του νέου ευρωπαϊκού πλαισίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων.

Κανονισμός (ΕΕ) 1286/2014 σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIPs)

Ο Κανονισμός PRIIPs, ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1^η Ιανουαρίου 2018, θεσπίζει ομοιόμορφους κανόνες για τη διαφάνεια στο επίπεδο της Ένωσης, στοχεύοντας στην περαιτέρω ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών. Συνοδεύεται από τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/653 ο οποίος ρυθμίζει την παρουσίαση, το περιεχόμενο, την επανεξέταση και την αναθεώρηση των εγγράφων βασικών πληροφοριών και τις προϋποθέσεις για την εκπλήρωση της απαίτησης για την παροχή των εν λόγω εγγράφων.

Οι βασικότερες απαιτήσεις που εισάγει ο Κανονισμός 1286/2014 αφορούν:

- την κατάρτιση και παροχή εγγράφου βασικών πληροφοριών (Key Information Document),
- την παρέμβαση σε προϊόντα από τις εποπτικές αρχές, και
- τον χειρισμό καταγγελιών.

Δράσεις ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών

Η ΕΕΤ παρακολουθεί στενά και ενημερώνει συνεχώς τις τράπεζες μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις στο πλαίσιο του Κανονισμού PRIIPs, το πλαίσιο του οποίου συμπληρώνουν ποικίλα νομοθετικά κείμενα όπως κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, κείμενα κατευθυντήριων γραμμών, κείμενα ερωτήσεων και απαντήσεων (Q&As) κ.ά.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ πραγματοποίησε σειρά συνεδριάσεων με τα μέλη της ομάδας εργασίας για την παρακολούθηση του Κανονισμού 1286/2014 σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν τα PRIIPs με σκοπό την επεξεργασία και επίλυση τυχόν ζητημάτων που προέκυψαν από την έναρξη εφαρμογής του ως άνω νέου πλαισίου, όπως του πεδίου εφαρμογής και της διάθεσης του εντύπου.

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες του Secondary Markets Working Group της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ). Σκοπός της συμμετοχής της ήταν η ανταλλαγή απόψεων με τις λοιπές ευρωπαϊκές τραπεζικές ενώσεις - μέλη της ΕΤΟ επί των τρεχουσών ρυθμιστικών εξελίξεων στον τομέα της δευτερογενούς αγοράς, στη θεματολογία των οποίων εντάσσεται και η εφαρμογή του πλαισίου που εισάγει ο Κανονισμός για τα PRIIPs.

Επίσης, μέσω της ΕΤΟ, η ΕΕΤ συμμετείχε σε πολυάριθμες ευρωπαϊκές δημόσιες διαβουλεύσεις αναφορικά με επιμέρους ζητήματα εφαρμογής του Κανονισμού, μετά από συνεργασία και για λογαριασμό των τραπεζών μελών της. Μεταξύ άλλων, η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (ESMA, EBA, EIOPA) για την τροποποίηση του Εγγράφου Βασικών Πληροφοριών (KID) για τα PRIIPs που έλαβε χώρα μεταξύ Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2018.

Κανονισμός (ΕΕ) 909/2014 για τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (CSDR)

Ο ν. 4569/2018 «I) Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων, II) Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2258 και άλλες διατάξεις, III) Λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών» δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 179) στις 11 Οκτωβρίου 2018.

Ο νόμος προσαρμόζει την ελληνική νομοθεσία στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 «*σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων*» (CSDR).

Οι βασικότερες αλλαγές που επιφέρει ο Κανονισμός CSDR αφορούν:

- την καταχώριση των αξιογράφων υπό μορφή λογιστικής εγγραφής σε κεντρικά αποθετήρια τίτλων (ΚΑΤ),
- την υποβολή αναφορών από τους εσωτερικοποιητές διακανονισμού (settlement internalisers),
- τις οργανωτικές απαιτήσεις, τις απαιτήσεις δεοντολογίας και προληπτικής εποπτείας για τα ΚΑΤ, και
- την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών από αδειοδοτημένο ΚΑΤ σε άλλο κράτος μέλος.

Ειδικότερα, ο νέος νόμος για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- ειδικές διατάξεις για την αδειοδότηση και τους όρους λειτουργίας των κεντρικών αποθετηρίων τίτλων (ΚΑΤ),
- ειδικές διατάξεις για την αρχική καταχώριση κινητών αξιών σε λογιστική μορφή σε ΚΑΤ,
- ειδικές διατάξεις για την καταχώριση εμπράγματων δικαιωμάτων επί κινητών αξιών και τις υπηρεσίες μητρώου,
- διατάξεις επί απορρήτου, και
- διατάξεις αναφορικά με την εποπτεία και τις κυρώσεις.

Δράσεις ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/ Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις

Η ΕΕΤ παρακολούθησε και ενημέρωσε σε συνεχή βάση τις τράπεζες μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις στο πλαίσιο του CSDR, το πλαίσιο του οποίου συμπληρώνουν ποικίλα νομοθετικά κείμενα όπως κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, κείμενα κατευθυντήριων γραμμών, κείμενα ερωτήσεων και απαντήσεων (Q&As) κ.ά.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση για την οριστικοποίηση του σχεδίου νόμου για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 909/2014 μέσω του δικτυακού τόπου διαβουλεύσεων του Υπουργείου Οικονομικών (orengon) μετά από συνεργασία και για λογαριασμό των τραπεζών μελών της.

Πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του Capital Markets Union (CMU)

Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1129 για το ενημερωτικό δελτίο

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1129 «σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή κατά την εισαγωγή κινητών αξιών προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 2003/71/ΕΚ» θα αρχίσει να εφαρμόζεται από την 21η Ιουλίου 2019.

Οι βασικότερες αλλαγές που επιφέρει ο Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1129 αφορούν:

- το πεδίο εφαρμογής των κανόνων για το ενημερωτικό δελτίο,
- την έκδοση ενημερωτικού δελτίου για τις μικρότερες επιχειρήσεις και τις μικρές εκδόσεις,
- το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου,
- την κατάρτιση απλοποιημένου ενημερωτικού δελτίου κατά τη δευτερογενή έκδοση για τις εισηγμένες επιχειρήσεις,
- τη θέσπιση ειδικού καθεστώτος για τους συχνούς εκδότες, και
- τη δημιουργία ενός ενιαίου σημείου πρόσβασης για όλα τα ενημερωτικά δελτία της ΕΕ.

Αναθεώρηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (EMIR) για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών

Η πρόταση Κανονισμού «για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 σε σχέση με την υποχρέωση εκκαθάρισης, την αναστολή της υποχρέωσης εκκαθάρισης, τις απαιτήσεις αναφοράς, τις τεχνικές μείωσης κινδύνου για συμβάσεις εξωχρηματιστηριακών παραγώγων που δεν εκκαθαρίζονται από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο, την εγγραφή και την εποπτεία των αρχείων καταγραφής συναλλαγών και τις απαιτήσεις για αρχεία καταγραφής συναλλαγών» δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 4 Μαΐου 2017 στο πλαίσιο του σχεδίου για την Ένωση Κεφαλαιαγορών.

Οι βασικότερες αλλαγές που εισήγαγε η ως άνω πρόταση αναθεώρησης του Κανονισμού EMIR αφορούν:

- τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων οι μη χρηματοοικονομικοί αντισυμβαλλόμενοι καθίστανται επιλέξιμοι για κεντρική εκκαθάριση, καθώς και για τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες που διέπουν την παροχή ασφαλειών,
- την ενίσχυση των προϋποθέσεων διαφάνειας για τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους,
- την ελάφρυνση της υποχρέωσης υποβολής αναφορών,
- τη θέσπιση πανευρωπαϊκής εποπτείας των κεντρικών αντισυμβαλλομένων που είναι εγκατεστημένοι στην ΕΕ, και
- την ενίσχυση των υποχρεώσεων για τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών.

Δράσεις ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών/ Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις

Η ΕΕΤ ενημέρωσε τις τράπεζες μέλη της για όλες τις εξελίξεις στο πλαίσιο του Κανονισμού για το ενημερωτικό δελτίο, το πλαίσιο του οποίου συμπληρώνουν ποικίλα νομοθετικά κείμενα όπως κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, κείμενα κατευθυντήριων γραμμών, κείμενα ερωτήσεων και απαντήσεων (Q&As) κ.ά.

Στο πλαίσιο της επικείμενης εφαρμογής για το ενημερωτικό δελτίο η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) για την έκδοση των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που συμπληρώνουν τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1129, ειδικά σε ό,τι αφορά:

- τις βασικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο περιληπτικό σημείωμα του ενημερωτικού δελτίου και αφορούν τον εκδότη και τις κινητές αξίες,
- τη δημοσίευση του ενημερωτικού δελτίου και τον καθορισμό των δεδομένων που απαιτούνται για την ταξινόμηση των ενημερωτικών δελτίων,
- τις διαφημίσεις στο πλαίσιο της δημόσιας προσφοράς κινητών αξιών και της εισαγωγής προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, και
- τις καταστάσεις στις οποίες απαιτείται η έκδοση συμπληρώματος στο ενημερωτικό δελτίο.

Σε ό,τι αφορά την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (EMIR Refit), η ΕΕΤ ενημέρωσε τις τράπεζες μέλη της για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για την ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας και την οριστικοποίηση του αναθεωρημένου κειμένου. Μετά από μεγάλο διάστημα διακοπής των συνομιλιών μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, και εν όψει των εκλογών για την ανάδειξη νέων εκπροσώπων των κρατών μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, οι τριμερείς διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν στις αρχές του 2019.

Δ. Brexit

Ενόψει της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit), στις 29 Μαρτίου 2019 (ημερομηνία η οποία μεταφέρθηκε για τις 31 Οκτωβρίου 2019 δυνάμει του άρθρου 50, παράγραφος 3 της ΣΕΕ), [η ΕΕΤ δημιούργησε ειδική ενότητα Brexit στην ιστοσελίδα της](#) με σκοπό την ενημέρωση του κοινού επί των σχετικών εξελίξεων και ανακοινώσεων που σχετίζονται κυρίως με τις εργασίες του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Για σκοπούς διευκόλυνσης του επισκέπτη, η ύλη της εν λόγω ιστοσελίδας κατανέμεται σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο και περιλαμβάνει όλες τις ανακοινώσεις και τις οδηγίες που εκδίδουν οι αρμόδιες εποπτικές αρχές στο πλαίσιο του Brexit και έχουν ως στόχο να ενημερώσουν και να υποστηρίξουν τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς να προετοιμαστούν, κυρίως, για το ενδεχόμενο αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ χωρίς της επίτευξη συμφωνίας (no deal Brexit).

Ειδικότερα, όσον αφορά το ευρωπαϊκό επίπεδο, το σχετικό πληροφοριακό υλικό κατανέμεται περαιτέρω στους αντίστοιχους τομείς ρυθμιστικού ενδιαφέροντος, ήτοι στους τομείς λειτουργίας και εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ανάκαμψης και εξυγίανσης, προστασίας καταθετών, λειτουργίας και εποπτείας κεφαλαιαγορών, συστημάτων πληρωμών και ηλεκτρονικής τραπεζικής.

Επίσης, για λόγους πληρέστερης ενημέρωσης έχει συμπεριληφθεί ειδικό πεδίο με ανακοινώσεις γενικού περιεχομένου, αλλά και χρήσιμους συνδέσμους για την περαιτέρω αναζήτηση χρήσιμου πληροφοριακού υλικού.

Ε. Προστασία προσωπικών δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Στις 25 Μαΐου 2018 τέθηκε σε εφαρμογή ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR). Η ΕΕΤ παρακολουθεί διαρκώς τις νομοθετικές εξελίξεις που

πραγματοποιούνται κυρίως σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την καλύτερη εφαρμογή του Κανονισμού και ενημερώνει ακολούθως τα μέλη της.

Ήδη από τον Νοέμβριο του 2017 εκπονήθηκε σχετικό υπόμνημα στο

οποίο αναπτύχθηκαν τα βασικά χαρακτηριστικά του ΓΚΠΔ (GDPR) και τα τεχνικά χαρακτηριστικά που θα έχουν οι ομάδες εργασίας για την έρευνα και σύνταξη αυτού. Από τις αρχές Ιανουαρίου 2018 δημιουργήθηκε ad hoc διατραπεζική ομάδα εργασίας από νομικούς των τραπεζών, με βάση αρχικό σχέδιο και πίνακα περιεχομένων που είχε ήδη εκπονηθεί. Έγινε η κατανομή της ύλης και των αναγκαίων εργασιών και μετά από αλληπάλληλες συναντήσεις ολοκληρώθηκε το αρχικό σχέδιο στα τέλη Μάρτη 2018. Στη συνέχεια δημιουργήθηκε επιτροπή από τους Υπεύθυνους Επεξεργασίας των τραπεζών (DPOs), που πλαισιώθηκε από αρμόδια στελέχη και τη νομική στήριξη του έργου είχε το Νομικό Γραφείο της ΕΕΤ.

Η διαδικασία τελικής εκπόνησης του Κώδικα ολοκληρώθηκε περί τα τέλη του 2018 και τον Ιανουάριο του 2019 προωθήθηκε το κείμενό του στα όργανα της ΕΕΤ για έγκριση και στη συνέχεια στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για έλεγχο και έγκριση αυτού. Ο παραπάνω εκπονηθείς Κώδικας Δεοντολογίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων πελατών των τραπεζών έχει διαμορφωθεί με τρόπο έτσι ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις νέες απαιτήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη κυκλοφορία αυτών, αλλά και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων.

Περαιτέρω, η ΕΕΤ εκπροσωπείται στην Ομάδα Εργασίας που έχει συγκροτηθεί στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (ΕΤΟ) για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων. Η πρώτη συνάντηση της εν λόγω Ομάδας έλαβε χώρα τον Νοέμβριο 2018 και κύρια θέματα συζήτησης ήταν τα ακόλουθα: ο σχεδιασμός της στρατηγικής και των επόμενων βημάτων της ΕΤΟ ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς και η απάντηση της ΕΤΟ στο ερωτηματολόγιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του GDPR και των τυποποιημένων συμβατικών όρων.

Σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων

Η ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών για την αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) εντάσσεται στο πλαίσιο της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουλίου 2017 για την εκπόνηση ενός σχεδίου δράσης ως προς την αντιμετώπιση των ΜΕΔ σε ευρωπαϊκό επίπεδο (NPL Action Plan). Ειδικότερα, στις 14 Μαρτίου 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μια σειρά μέτρων για τη μείωση των ΜΕΔ στην Ευρώπη, η οποία περιλάμβανε τις ακόλουθες νομοθετικές πρωτοβουλίες:

Διασφάλιση κάλυψης μελλοντικών ζημιών των πιστωτικών ιδρυμάτων από τη δημιουργία ΜΕΔ

Η Επιτροπή με την εν λόγω πρόταση εισήγαγε ένα κοινό πλαίσιο ελάχιστων επιπέδων κάλυψης για χορηγηθέντα δάνεια που καθίστανται μη εξυπηρετούμενα. Συνοπτικά, η προτεινόμενη ρύθμιση προέβλεπε την υποχρεωτική αφαίρεση των αναμενόμενων ζημιών από μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) απευθείας από τα ίδια κεφάλαια, εφόσον το πιστωτικό ίδρυμα δεν έχει σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος τόσο για το ανεξασφάλιστο όσο και για το εξασφαλισμένο τμήμα των NPEs. Η ρύθμιση θα ισχύσει για νέα δάνεια που θα χορηγηθούν μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (δηλαδή τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ (“newly originated loans”).

Δυνατότητα για ταχύτερη εξωδικαστική αναγκαστική εκτέλεση των εξασφαλίσεων των δανείων

Σκοπός της πρότασης είναι η δυνατότητα επίτευξης εκ των προτέρων συμφωνίας μεταξύ των τραπεζών και των δανειοληπτών, για την ανάκτηση του περιουσιακού στοιχείου που έχει παραχωρηθεί ως εξασφάλιση της πιστώσεως, χωρίς την ανάγκη προσφυγής σε δικαστικές και εξώδικες ενέργειες. Αντίστοιχη δυνατότητα προβλέπεται, εξάλλου, σε εθνικό επίπεδο και από τον Κώδικα Δεοντολογίας. Ο ανωτέρω μηχανισμός θα παρέχει τη δυνατότητα άμεσης εκποίησης του περιουσιακού στοιχείου, χωρίς ανάγκη προσφυγής σε δικαστήριο για την απόκτηση εκτελεστού τίτλου.

Ανάπτυξη δευτερογενούς αγοράς για τα ΜΕΔ

Η Επιτροπή πρότεινε τη θέσπιση οδηγίας, μέσω της οποίας επιδιώκεται να υπάρξει σύγκλιση και να δημιουργηθεί μια ενιαία αγορά διαχείρισης πιστώσεων και μεταφοράς τραπεζικών δανείων σε τρίτους, εντός της ΕΕ. Η προτεινόμενη οδηγία ορίζει τις δραστηριότητες των διαχειριστών πιστώσεων, καθορίζει κοινούς κανόνες για την αδειοδότηση και την εποπτεία και παράλληλα επιβάλλει ενιαίους κανόνες δεοντολογίας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Τεχνικό σχέδιο (blueprint) στρατηγικής για την ίδρυση εθνικών εταιρειών απόκτησης και διαχείρισης δανείων (“Asset Management Companies”-AMCs)

Το τεχνικό σχέδιο στρατηγικής (blueprint) παρέχει την απαιτούμενη καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τη διαδικασία ίδρυσης εθνικών AMCs, σε πλήρη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για τις τράπεζες και τις κρατικές ενισχύσεις. Παράλληλα, προτείνει μια σειρά από κοινές αρχές σχετικά με την ίδρυση, τη διακυβέρνηση και τις δραστηριότητες των AMCs.

Δράσεις ΕΕΤ

Ενημέρωση μελών

Η ΕΕΤ, εντός του 2018, παρακολούθησε στενά και ενημέρωσε τα μέλη της για όλες τις εξελίξεις αναφορικά με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και εθνικό επίπεδο. Οι σχετικές ενημερώσεις εκ μέρους της ΕΕΤ, κατευθύνονταν προς τις διατραπεζικές Επιτροπές Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και Διαχείρισης Κινδύνων, αλλά και προς τις υπόλοιπες Ομάδες Εργασίας που είναι επιφορτισμένες με τη διεξοδικότερη παρακολούθηση των εξελίξεων στη θεματική αυτή.

Συνεδριάσεις μελών

Κατά τη διάρκεια του 2018, η ΕΕΤ οργάνωσε και συντόνισε πληθώρα συναντήσεων για την ως άνω θεματική με στόχο την ανταλλαγή απόψεων και τη διασφάλιση κοινής κατανόησης των μελών ως προς τις επιμέρους θεματικές ενδιαφέροντος. Ειδικότερα, μέσω της σύστασης εξειδικευμένων ομάδων εργασίας για την επεξεργασία των ως άνω θεμάτων, αναλύθηκαν διεξοδικά οι επιπτώσεις από τις διατάξεις της πρότασης κανονισμού για τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων έναντι των ΜΕΔ (prudential backstop regulation), αλλά και για τις απαιτήσεις που εισάγονται παράλληλα με τις πρόσθετες κατευθύνσεις της ΕΚΤ προς τα πιστωτικά ιδρύματα σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (Addendum on ECB Guidance on NPLs).

Συμμετοχή στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις πρωτοβουλίες και στις δημόσιες διαβουλεύσεις της ΕΤΟ γύρω από τη θεματική των ΜΕΔ. Επίσης, υπέβαλε τακτικά προτάσεις και σχόλια στα κείμενα θέσεως της ΕΤΟ, συμβάλλοντας έτσι καταλυτικά στη διαμόρφωση της πολιτικής της.

Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων της ΕΕΤ

Η Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων συγκροτήθηκε τον Ιανουάριο του 2017 και έχει ως αντικείμενα εργασιών, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (i) την παρακολούθηση του κανονιστικού πλαισίου για τις απαιτήσεις σε καθυστέρηση, (ii) την παρέμβαση προς τους αρμόδιους φορείς και η διαβούλευση με αυτούς για τα θέματα των NPLs, καθώς και (iii) την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των θεμάτων των NPLs.

Κύριοι θεματικοί άξονες των εργασιών της Επιτροπής, η οποία συνεδρίασε περί τις 20 φορές εντός του 2018, ήταν ο Ν. 4469/2017 (OCW) και η εξέλιξη της

διατραπεζικής διαδικασίας που δημιουργήθηκε για την κάλυψη των απαιτήσεων του Νόμου, ο Ν. 3869/2010 και η διατραπεζική συνεργασία για τον χειρισμό των σχετικών υποθέσεων, οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί και το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την υλοποίησή τους. Παράλληλα, κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής συζητήθηκαν και διάφορα άλλα ζητήματα που άπτονται της θεματικής των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Σημειώνεται, ακόμη, ότι στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής προετοιμάζονταν τα προς συζήτηση θέματα με εκπροσώπους των Θεσμών για το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν στη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων.

Περαιτέρω, σε εθνικό επίπεδο, η Συντονιστική Επιτροπή ασχολήθηκε ενεργά με θέματα ερμηνείας και υλοποίησης του Ν. 3869/2010 καθώς και του Ν. 4469/2017 για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, σε συνέχεια της τροποποίησής τους από τα άρθρα 45 – 68 του Ν. 4549/2018 και το άρθρο 45 του Ν. 4587/2018. Ειδική μνεία θα πρέπει να γίνει στις τροποποιήσεις που συζητήθηκαν στην Επιτροπή, και προετοιμάστηκαν ακολούθως από τα στελέχη της ΕΕΤ, για τις μείζονος σημασίας νομοθετικές αλλαγές επί των ανωτέρω νομοθετημάτων.

Παράλληλα, υποβλήθηκαν παρατηρήσεις για τη βελτίωση του Κώδικα Δεοντολογίας που έχει εκδοθεί από την ΤτΕ, προς την κατεύθυνση απλοποίησης των διαδικασιών του και αποτελεσματικότερης διαχείρισης των δανείων σε καθυστέρηση.

Συνοψίζοντας, η Συντονιστική Επιτροπή κατά το έτος 2018 υπέβαλε σειρά παρατηρήσεων για το σύνολο των θεμάτων στο πεδίο της διαχείρισης των NPLs και βρισκόταν σε διαρκή συνεργασία με τους αρμόδιους για τα θέματα αυτά φορείς όπως ενδεικτικά, η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και η Τράπεζα της Ελλάδος.

Θέσπιση συστήματος ηλεκτρονικών πλειστηριασμών

Στις 17 Ιανουαρίου 2018 δημοσιεύτηκε ο Ν. 4512/2018 με τον οποίο επήλθαν σημαντικές αλλαγές στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ), με κυριότερη τη θέσπιση συστήματος ηλεκτρονικών πλειστηριασμών με ημερομηνία έναρξης λειτουργίας την 21.2.2018. Περαιτέρω, σημαντικές αλλαγές επήλθαν και στη σειρά κατάταξης των δανειστών στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Με τις νομοθετικές αυτές παρεμβάσεις απλουστεύθηκε η διαδικασία είσπραξης απαιτήσεων, αλλά και ενισχύθηκε, σημαντικά, ο βαθμός ανάκτησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

Σημαντικά, επίσης, βελτιώθηκε και ο Ν. 3869/2010 για την πτώχευση ιδιωτών, με τις μεαρρυθμίσεις του Ν. 4549/2012, που βελτίωσαν το ουσιαστικό και διαδικαστικό πλαίσιο εκδικάσεως των αιτήσεων και προήγαγαν σημαντικά την διαφάνεια της σχετικής διαδικασίας προετοιμάζοντας με τον τρόπο αυτό τις σημαντικές νομοθετικές τροποποιήσεις του 2019.

Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων

Η Ομάδα Εργασίας για τον Εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων (OCW) συνεδρίαζε τακτικά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και επεξεργάστηκε ενδελεχώς το σύνολο των θεμάτων που ανέκυπταν στο πλαίσιο του Ν. 4469/2017. Ειδικότερα, η Ομάδα Εργασίας επεξεργάστηκε τις τροποποιήσεις του Ν. 4469/2017 από τους Ν. 4549/2018 και Ν. 4587/2018, καθώς και τις σχετικές με την εφαρμογή του ανωτέρω Νόμου Υπουργικές Αποφάσεις (ενδεικτικά, ΚΥΑ 64182/2018, ΥΑ 34124/2768/2018, ΠΟΛ 1188/2018, ΚΥΑ 86768/2018). Παράλληλα, η Ομάδα Εργασίας ασχολήθηκε με τεχνικής και επιχειρηματικής φύσεως ζητήματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο λειτουργίας του OCW Central Hub, του κόμβου διατραπεζικής συνεργασίας για την επεξεργασία των αιτήσεων του Ν. 4469/2017 ενώ, επίσης, ήταν καθοριστική η συμμετοχή της στην περαιτέρω βελτίωση του εξωδικαστικού μηχανισμού από το ν. 4468/2017.

Προγράμματα του Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ & ΤΕΠΙΧ II)

Η ΕΕΤ υπέβαλε, στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων ΕΣΠΑ, τις θέσεις/προτάσεις των τραπεζών-μελών της, αφενός αναφορικά με τη συνέχιση της Δράσης Επιχειρηματική Επανεκκίνηση του ΤΕΠΙΧ I (ενδιάμεσο ΤΕΠΙΧ),

προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη διοχέτευση ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών ενεργοποίησης του ΤΕΠΙΧ II, και αφετέρου για τη βελτίωση των όρων που θα διέπουν τις επικείμενες δράσεις του νέου Προγράμματος (ΤΕΠΙΧ II). Οι προτάσεις αυτές, μεταξύ άλλων, αφορούσαν:

- την ταχύτητα διεκπεραίωσης των αιτημάτων χρηματοδότησης (αξιολόγηση των αιτημάτων μόνον από τις Τράπεζες),
- την παροχή της δυνατότητας συνδυαστικής εφαρμογής των δράσεων του ΤΕΠΙΧ II με άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία ή προγράμματα ενίσχυσης (π.χ. COSME, Innofin),
- την άρση του περιορισμού της δυνατότητας γεωγραφικής ανακατανομής των αδιάθετων πόρων,
- την επέκταση των επιλέξιμων μορφών χρηματοδότησης (δηλαδή να συμπεριληφθούν και οι ανακυκλούμενες πιστώσεις στις επιλέξιμες μορφές χρηματοδότησης),
- τη δυνατότητα αναχρηματοδότησης δανείων υφιστάμενων βιώσιμων επιχειρήσεων, λόγω της παρατεταμένης ύφεσης, και
- την ανάγκη αποφυγής σχεδιασμού ανταγωνιστικών μεταξύ τους προγραμμάτων.

ΠΣΚΕ – Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων

Η ΕΕΤ, συντονίζοντας τις δράσεις των τραπεζών μελών της, συμμετείχε σε όλα τα στάδια της διαδικασίας περαιτέρω ανάπτυξης του εν λόγω Υποσυστήματος του ΠΣΚΕ, μέσω του οποίου θα πραγματοποιούνται εφεξής οι ροές εργασιών για τη διαχείριση των χρηματοδοτικών εργαλείων ενίσχυσης ΜμΕ.

Στόχος είναι η πρόσβαση του Συστήματος να είναι δυνατή και από τις Τράπεζες, ιδίως στο πλαίσιο προγραμμάτων της ΕΤΕΑΝ (ΤΕΠΙΧ) αλλά και του επενδυτικού νόμου.

Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (EIB)

Η ΕΕΤ υπέβαλε στο Υπουργείο τις προτάσεις της για τα ζητήματα που απασχολούν τις Τράπεζες στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με την ΕΤΕπ. Τα θέματα αυτά αφορούσαν τη μείωση του κόστους χρηματοδότησης σε παλαιότερα προγράμματα και τη μείωση του κόστους εγγύησης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Επίσης, η ΕΕΤ ζήτησε όπως η

αποπληρωμή των κεφαλαίων από τα πιστωτικά ιδρύματα προς την ΕΤΕπ να γίνεται στη λήξη της δανειστικής περιόδου με εφάπαξ καταβολή προκειμένου οι ενδιάμεσες από τις επιχειρήσεις αποπληρωμές να διατίθενται για την κάλυψη νέων αιτημάτων χρηματοδότησης και ενίσχυσης της πραγματικής οικονομίας. Τέλος, ζητήθηκε να εξεταστεί η δυνατότητα θέσπισης προγραμμάτων για την ενίσχυση εργασιών διεθνούς εμπορίου άνευ εξασφαλίσεων.

Προγράμματα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (EIF)

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία προετοιμασίας έκδοσης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς τους χρηματοπιστωτικούς φορείς για την

έναρξη του **Ταμείου Υποδομών**. Σημειώνεται ότι διαχειριστής του Ταμείου είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και στόχος είναι η χρηματοδότηση των τομέων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και της αστικής ανάπτυξης.

Επίσης, η ΕΕΤ συνεργάζεται συστηματικά με τη Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, που είναι ο αρμόδιος Φορέας για την προώθηση δράσεων και τη διευκόλυνση των ευρωπαϊκών ΜμΕ μέσω των χρηματοδοτικών εργαλείων. Τα εν λόγω ΜΧΤ παρέχονται από τους μηχανισμούς Loan Guarantee Facility (εγγυήσεις σε δάνεια) και Equity Facility for Growth (κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου για επενδύσεις σε ΜμΕ που βρίσκονται σε στάδιο ανάπτυξης των δραστηριοτήτων τους) του Προγράμματος COSME 2014-2020 με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

Επενδυτικός (Αναπτυξιακός) Νόμος

Η ΕΕΤ, με σκοπό τη σύντμηση του χρόνου διεκπεραίωσης και υλοποίησης των υπαχθέντων στον Επενδυτικό / Αναπτυξιακό νόμο επενδυτικών σχεδίων, πρότείνει στην αρμόδια Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, την ενεργή συμμετοχή των πιστωτικών ιδρυμάτων, σε

όλα τα στάδια υλοποίησης του Αναπτυξιακού Νόμου (από την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των επενδύσεων έως και την καταβολή των ενισχύσεων).

Η υιοθέτηση της πρότασης αυτής θα οδηγήσει στην ταχύτερη απορρόφηση και στην εν γένει αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων, καθώς οι Τράπεζες, πέραν της τεχνογνωσίας τους, διαθέτουν τη δυνατότητα:

- συνδυαστικής λειτουργίας των ενισχύσεων με τα χρηματοδοτικά εργαλεία,
- ενεργούς διαχείρισης των κεφαλαίων προκειμένου να διασφαλίζεται η διοχέτευσή τους στην υλοποίηση των έργων εκ των προτέρων.
- ενημέρωσης των εν δυνάμει επενδυτών σε όλη την Επικράτεια καθώς πέραν του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων τους, παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη στους δικαιούχους καθώς και την αρμόζουσα καθοδήγηση τόσο κατά την υποβολή όσο και, κυρίως, κατά την υλοποίηση των έργων, και
- καταπολέμησης της απάτης, μέσω ανεπτυγμένων συστημάτων εσωτερικού τους ελέγχου, που διασφαλίζουν τη διαφανή υλοποίηση των εργασιών.

Προγράμματα αναχρηματοδότησης βιώσιμων επιχειρήσεων

Η ΕΕΤ, με σκοπό τη στήριξη των βιώσιμων επιχειρήσεων, κατέθεσε στη Γενική Γραμματέα Επενδύσεων & ΕΣΠΑ τις προτάσεις της για τη διαμόρφωση ενός ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης βιώσιμων επιχειρήσεων (αναδιάρθρωση και ενίσχυση της ρευστότητας τους).

Στο πλαίσιο αυτό και με δεδομένη την επιτακτική ανάγκη άμεσης εύρεσης πόρων, η ΕΕΤ πρότεινε το ειδικό αυτό καθεστώς ενίσχυσης – συμβατό σε κάθε περίπτωση με τους κανόνες του ευρωπαϊκού δικαίου – να επικεντρωθεί στους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας και να βασίζεται είτε:

- σε αμιγώς εθνικούς πόρους (ΠΔΕ),
- σε συνδυασμό εθνικών και ευρωπαϊκών (ΠΔΕ και ΕΣΠΑ), ή
- σε συνδυασμό εθνικών και ευρωπαϊκών (ΠΔΕ και ΕΣΠΑ) με εκείνους της ΕΤΕπ.

Συμμετοχή των τραπεζών στη διαχείριση προγραμμάτων ενίσχυσης ΜμΕ στο πλαίσιο του ΣΕΣ (ΕΣΠΑ)/ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Η ΕΕΤ, για μια ακόμα φορά, ανανέωσε το ενδιαφέρον των πιστωτικών ιδρυμάτων να εμπλακούν στη διαχείριση ενισχύσεων προς ΜμΕ και για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, με σκοπό να συνδράμουν στην προσπάθεια της πολιτείας για την ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας και την ταχύτερη απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων.

Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια που χορηγήθηκαν για την ενίσχυση φυσικών προσώπων αλλά και επιχειρήσεων όλων των κλάδων της οικονομίας

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε συστηματικά με τη Διεύθυνση Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με σκοπό την

απρόσκοπτη εφαρμογή των Υπουργικών Αποφάσεων που αφορούν στην ενίσχυση (παροχή πιστωτικών διευκολύνσεων / δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου) φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων που λειτουργούν στη χώρα και έχουν πληγεί από θεομηνίες / φυσικές καταστροφές.

Στο πλαίσιο αυτό, και με σκοπό την άμεση εφαρμογή της υπ' αριθμ. 2/94253/0025/2018 Υπουργικής Απόφασης, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα ρύθμισης δανείων, που τελούν υπό την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 2322/1995 και ν. 4549/2018, η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τις Τράπεζες μέλη της, συγκέντρωσε και εν συνεχεία υπέβαλε τα ερωτήματα / παρατηρήσεις τους επί του περιεχομένου της ΥΑ στην αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Σημειώνεται ότι το πλαίσιο της ρύθμισης προβλέπει τη συνεργασία Τραπεζών – οφειλετών, χωρίς την παρέμβαση του Ελληνικού Δημοσίου και την αύξηση της εγγυοδοτικής ευθύνης του, σύμφωνα με τα συνήθη τραπεζικά κριτήρια, και με γνώμονα την αύξηση της πιθανότητας αποπληρωμής του δανείου εκ μέρους του δανειολήπτη.

Επιπρόσθετα, η ΕΕΤ υπογράμμισε για μια ακόμα φορά την ανάγκη καταγραφής και υλοποίησης μιας μόνιμης και σταθερής διαδικασίας ρύθμισης εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο οφειλών, η οποία θα αποτελεί τον βασικό οδηγό συνεργασίας μεταξύ Τραπεζών και Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Η υλοποίηση αυτής της διαδικασίας θα έχει ως αποτέλεσμα την άμεση εφαρμογή των μέτρων ανακούφισης της πολιτείας προς τους εκάστοτε πληγέντες από φυσικά φαινόμενα / καταστροφές.

Τέλος, η ΕΕΤ συνέδραμε, όπου αυτό απαιτήθηκε, τις Τράπεζες μέλη της στην, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, ολοκλήρωση των διαδικασιών βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων, εγγυημένων από το ΕΛΔΗ, οφειλών επιχειρήσεων.

Εξοικονόμηση κατ' Οίκον II

Η ΕΕΤ, με σκοπό να συνδράμει στην προσπάθεια της πολιτείας για την άμεση έναρξη του νέου Προγράμματος ΕΚΟ II, συνεργάστηκε στενά τόσο με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ενεργειας όσο και με τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς στην όλη διαδικασία (ΕΤΕΑΝ και ανάδοχο εταιρεία ανάπτυξης του ΟΠΣ).

Παράλληλα, η ΕΕΤ συγκρότησε ad hoc Ομάδα Εργασίας για την ανάπτυξη του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος – ΟΠΣ, μέσω του οποίου θα πραγματοποιούνται εφεξής όλα τα στάδια της διαδικασίας (καταχώρηση αίτησης, παρακολούθηση, διαχείριση των αιτημάτων χρηματοδότησης, κ.λπ.). Η υλοποίηση του ΟΠΣ αποτελούσε πάγιο αίτημα της ΕΕΤ, με στόχο την απλούστευση των διαδικασιών, τη μείωση της γραφειοκρατίας και την επίσπευση των απαιτούμενων ενεργειών για την καταβολή των ενισχύσεων.

Η ως άνω Ομάδα Εργασίας της ΕΕΤ συνεδρίαζε τακτικά καθόλη τη διάρκεια του έτους με σκοπό να παράσχει τη συνδρομή της για την ανάπτυξη του ΟΠΣ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Οδηγό Εφαρμογής σε όλα τα στάδια της διαδικασίας και μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών. Η Ομάδα Εργασίας συνέβαλε στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων συστημικών προσαρμογών του ΟΠΣ, διασύνδεσης/διεπαφής του με τα συστήματα των Τραπεζών,

ολοκλήρωσης των απαραίτητων stress-tests, τον χρονοπρογραμματισμό υποδοχής και αξιολόγησης των αιτημάτων δανείων, κ.λπ.

Τέλος η ΕΕΤ, συντονίζοντας τις Τράπεζες μέλη της, προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων στη διαδικασία φορέων προκειμένου να ολοκληρωθούν οι εκκρεμότητες του προηγούμενου προγράμματος (ΕΚΟ Ι).

Πρώθηση των χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενεργειακή απόδοση

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις συναντήσεις που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με το ΥΠΕΚΑ και τη Χρηματοοικονομική Πρωτοβουλία του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP FI), και εξέφρασε τις απόψεις της αναφορικά με την προώθηση των χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενεργειακή απόδοση.

Αντικείμενο των συναντήσεων αποτέλεσε, μεταξύ άλλων, η συζήτηση της Πολιτικής Ενεργειακής Απόδοσης της ΕΕ, καθώς και τα μέτρα στήριξης της ΕΕ σε επενδύσεις ενεργειακού χαρακτήρα, η παρουσίαση βέλτιστων πρακτικών χρηματοδότησης επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης μέσω ιδιωτικών κεφαλαίων, η διευκόλυνση επενδύσεων στον τομέα της ενέργειας, κ.ά., προκειμένου να προσδιοριστούν τα επόμενα βήματα για τη διευκόλυνση των επενδύσεων στην Ενεργειακή Απόδοση στη χώρα μας.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ 2014-2020)

Η ΕΕΤ, για λογαριασμό των μελών της, εξέφρασε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων το ισχυρό ενδιαφέρον των Τραπεζών για τη στήριξη των αγροτών/κτηνοτρόφων και συμμετείχε σε διαβούλευση με σκοπό την εκτίμηση της εφαρμογής των χρηματοδοτικών εργαλείων στον αγροτικό τομέα της Ελλάδας κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη (Investment Plan for Europe)

Το «Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη», έχει προϋπολογισμό 500 δισ. ευρώ και έχει ως στόχο την αναθέρμανση και την επανεκκίνηση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Για τη διόδευση των εν λόγω πόρων συστάθηκε το «Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων» (ΕFSI).

Η ΕΕΤ, μέσω της αρμόδια διατραπεζικής ομάδας έργου, εξετάζει τα εν εξελίξει ζητήματα που αφορούν το ΕFSI, καθώς και τη δυνατότητα διόδευσης των ευρωπαϊκών κονδυλίων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου μέσω αυτού υποβάλλοντας αρμοδίως τις προτάσεις της.

Σημειώνεται ότι εντός του 2018 υπεγράφησαν συμφωνίες μεταξύ τραπεζών-μελών της ΕΕΤ

και του EIF για τη διοχέτευση κονδυλίων μέσω του προγράμματος COSME και InnovFin συνολικού ύψους 1,7 δισ. ευρώ.

Σύστημα Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (ESMS)

Η ΕΕΤ, συγκρότησε και συντονίζει τη Διατραπεζική Επιτροπή Αειφόρου Ανάπτυξης, στο πλαίσιο εργασιών της οποίας, εκδόθηκε στα ελληνικά και στα αγγλικά ενημερωτικό έντυπο ενημέρωσης των επιχειρηματικών πελατών των τραπεζών-μελών της αναφορικά με την εφαρμογή του «Συστήματος Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης» (ESMS). Το ESMS, η εφαρμογή του οποίου άρχισε από την 01.02.2018, συνιστά ένα σύνολο διαδικασιών,

εντύπων και ενεργειών, οι οποίες εντάσσονται στις τρέχουσες πιστοδοτικές διαδικασίες των πιστωτικών ιδρυμάτων και συνεκτιμώνται από αυτά κατά την εξέταση αιτημάτων χρηματοδοτήσεων.

Επιπλέον, αποτελεί μεθοδολογία εντοπισμού, αναγνώρισης, αξιολόγησης, διαχείρισης και παρακολούθησης των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών κινδύνων, οι οποίοι δύνανται να προκύψουν από την επιχειρηματική δραστηριότητα των πιστούχων.

Κατά τη διάρκεια του έτους συζητήθηκαν και επιλύθηκαν, μεταξύ άλλων, θέματα αναφορικά με την ορθή και αποτελεσματικότερη εφαρμογή των «απαιτήσεων» του ESMS, την ενημέρωση των πελατών των Τραπεζών, την αποτύπωση του νέου πλαισίου υποχρεώσεων των επιχειρήσεων στα συμβατικά κείμενα, την αντιμετώπιση των περιπτώσεων εφαρμογής του συστήματος σε κοινοπρακτικά δάνεια, κ.ά.

Στο πλαίσιο λειτουργίας της Επιτροπής αυτής, η ΕΕΤ παρείχε ενημέρωση στις τράπεζες-μέλη της για τις εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο αναφορικά με τα θέματα αειφόρου ανάπτυξης και βιώσιμης χρηματοδότησης.

Συμμετοχή σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της προώθησης του καταστατικού της σκοπού, συμμετέχει στις ακόλουθες επιτροπές και ομάδες έργου του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα:

- Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020,
- Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020,

- Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 27 του Ν.4399/2016 (Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης),
- Επιτροπή Κοινωνικών Εταίρων και Δημόσιας Διοίκησης του Ν. 4399/2016
- Επιτροπή Διευκόλυνσης Εμπορίου,
- Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών,
- Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Πειθαρχικό Συμβούλιο, Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας,
- Επενδυτικό Συμβούλιο JEREMIE,
- Επενδυτικό Συμβούλιο ΤΕΠΙΧ,
- Διοικητικό Συμβούλιο ΕΛΑΝΕΤ, και
- Διοικητικό Συμβούλιο ΟΠΕΜΕΔ.

Επίσης, η ΕΕΤ, πέραν των ανωτέρω, συμμετείχε σε εκδηλώσεις και ημερίδες σχετικών με τα ως άνω θέματα.

Συμμετοχή της ΕΕΤ στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία («ΕΤΟ»)

Ομάδα Έργου για τις «πράσινες»/βιώσιμες χρηματοδοτήσεις

Η ΕΕΤ συμμετείχε καθόλη τη διάρκεια του 2018 στις εργασίες της Ομάδας Έργου για τις «πράσινες»/βιώσιμες χρηματοδοτήσεις, οι οποίες αφορούσαν:

- την παρακολούθηση και διαμόρφωση θέσεων επί του Σχέδιου Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης και των επιμέρους πρωτοβουλιών που προβλέπονται σε αυτό σε επίπεδο ΕΕ, και
- την παρακολούθηση των εξελίξεων σε διεθνές επίπεδο αναφορικά με τη διαμόρφωση από τη Χρηματοοικονομική Πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον ('UNEP FI') των καλούμενων «Αρχών Υπεύθυνης Τραπεζικής» ("Principles for Responsible Banking", 'PRB').

Επιτροπή για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων

Η ΕΕΤ συμμετείχε καθόλη τη διάρκεια του 2018 στις εργασίες της Επιτροπής που ασχολείται με θέματα χρηματοδότησης επιχειρήσεων, οι οποίες αφορούσαν:

- τη συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναθεώρηση του ευρωπαϊκού ορισμού των ΜμΕ,
- τη συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Αρχής ("Eurostat") αναφορικά με τις συμπράξεις στον κλάδο της ναυτιλίας και τις χρηματοδοτήσεις ναύλων, και
- την παρακολούθηση της εφαρμογής σε ευρωπαϊκό επίπεδο των «Αρχών Υψηλού Επιπέδου» για την παροχή από τις τράπεζες πληροφόρησης στις ΜμΕ σχετικά με τα απορριφθέντα αιτήματα χρηματοδότησης.

Α. Πληρωμές

Νομοθετικές προτάσεις για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά» ('PSD 2')

Τον Μάιο 2018 ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 (PSD2) στην ελληνική νομοθεσία, με την ψήφιση του Νόμου 4537/2018. Η Οδηγία αυτή αποτέλεσε για τα τραπεζικά συστήματα όλων των κρατών μελών της ΕΕ ένα από τα σημαντικότερα αντικείμενα προετοιμασίας τους λόγω των τεράστιων αλλαγών που επιφέρει στην οργάνωση, τη λειτουργία και τον τρόπο παροχής υπηρεσιών πληρωμών από τις τράπεζες. Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΕΤ, σε στενή συνεργασία με τις τράπεζες-μέλη της:

- υπέβαλε τα σχόλια και τις παρατηρήσεις της στο σχέδιο Νόμου,
- επεξεργάστηκε επιχειρηματικά και τεχνικά/λειτουργικά θέματα που ανακύπτουν από την ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο,
- δημοσίευσε δελτίο τύπου για την ενημέρωση της πελατείας των τραπεζών-μελών της σχετικά με τις νέες συμβάσεις-πλαίσιο που αφορούν τις υπηρεσίες πληρωμών,
- αιτήθηκε, για λογαριασμό των τραπεζών-μελών της, από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης την άντληση από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) των απαιτούμενων στοιχείων ταυτοποίησης επιχειρήσεων ως πολύ μικρών, μετά και την εξομοίωση αυτών με τους καταναλωτές για τους σκοπούς του Νόμου 4537/2018, και
- επεξεργάστηκε σύντομο κείμενο προς αξιοποίηση από τα μέλη της για την ενημέρωση των δικαιούχων-πελατών τους αναφορικά με τις βασικές αλλαγές που επέρχονται στο καθεστώς επιστροφής χρηματικών ποσών στις υπηρεσίες άμεσων χρεώσεων, μετά και την εξομοίωση των πολύ μικρών επιχειρήσεων με τους καταναλωτές.

Περαιτέρω, ολοκλήρωσε κείμενο αναγκαίων προσαρμογών που θα πρέπει να λάβουν χώρα για τη συμμόρφωση, έως τον Σεπτέμβριο 2019, του εγχώριου τραπεζικού συστήματος με τις απαιτήσεις που απορρέουν από τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2018/389 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέσω του οποίου υιοθετούνται τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα της ΕΒΑ «για την ισχυρή ταυτοποίηση του πελάτη και τα κοινά και ασφαλή ανοικτά πρότυπα επικοινωνίας» στο πλαίσιο της PSD 2.

Διαρκής αύξηση στον αριθμό και την αξία πληρωμών με κάρτες

Το 2018 συνεχίστηκε η θεαματική, με διψήφια ποσοστά, αύξηση του αριθμού και της αξίας των συναλλαγών με κάρτες για την πραγματοποίηση αγορών αγαθών και υπηρεσιών με κάρτες που έχουν εκδοθεί από τράπεζες μέλη της ΕΕΤ. Ειδικότερα:

Ο συνολικός αριθμός ενεργών χρεωστικών, πιστωτικών, και προπληρωμένων καρτών που είχαν εκδοθεί από Τράπεζες-Μέλη της ΕΕΤ έως την 31/12/2018 ανήλθε στα 17,45 εκατομμύρια, αυξημένος κατά 8,3% σε σχέση με το 2017.

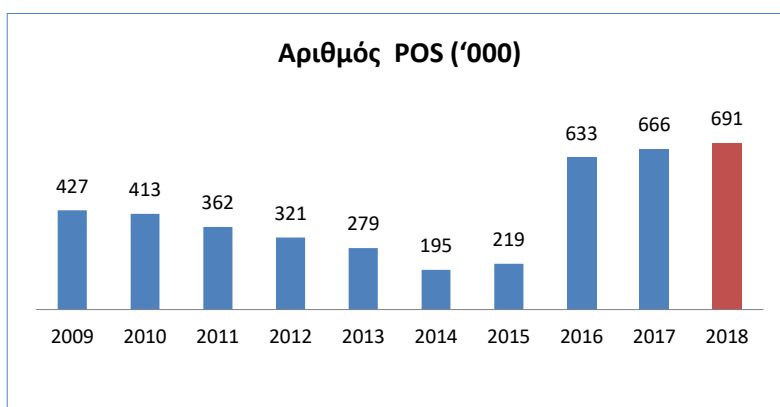
Ο αριθμός των συναλλαγών αγορών με κάρτες διαμορφώθηκε στα 839,5 εκατομμύρια, αυξημένος κατά 38,6% σε σχέση με το 2017 (605,6 εκατομμύρια συναλλαγές).

Η αξία των συναλλαγών αγορών με κάρτες διαμορφώθηκε στα €34,3 δισ., αυξημένη κατά 18,4% σε ετήσια βάση.

Το μέσο ποσό αγοράς ανά συναλλαγή ανήλθε στα €41 έναντι €48 το 2017.

Οι αναλήψεις μετρητών από ΑΤΜ σε Ελλάδα και εξωτερικό παρουσίασαν ετήσια αύξηση κατά 3,7%, και ανήλθαν στα €42,6 δισ. (2017: €41 δισ.).

Ο αριθμός των τερματικών αποδοχής συναλλαγών καρτών (POS) ανήλθε στις 691.000, οριακά αυξημένος (3,8%) σε σχέση με το 2017.

Πληρωμή βεβαιωμένων οφειλών στο TAXISnet με χρήση χρεωστικών και προπληρωμένων καρτών

Στις 23 Απριλίου 2018 ξεκίνησε να παρέχεται η δυνατότητα πληρωμής βεβαιωμένων και ρυθμισμένων οφειλών στο TAXISnet με χρήση χρεωστικών και προπληρωμένων καρτών. Πιστωτικές κάρτες δεν γίνονται ακόμα αποδεκτές.

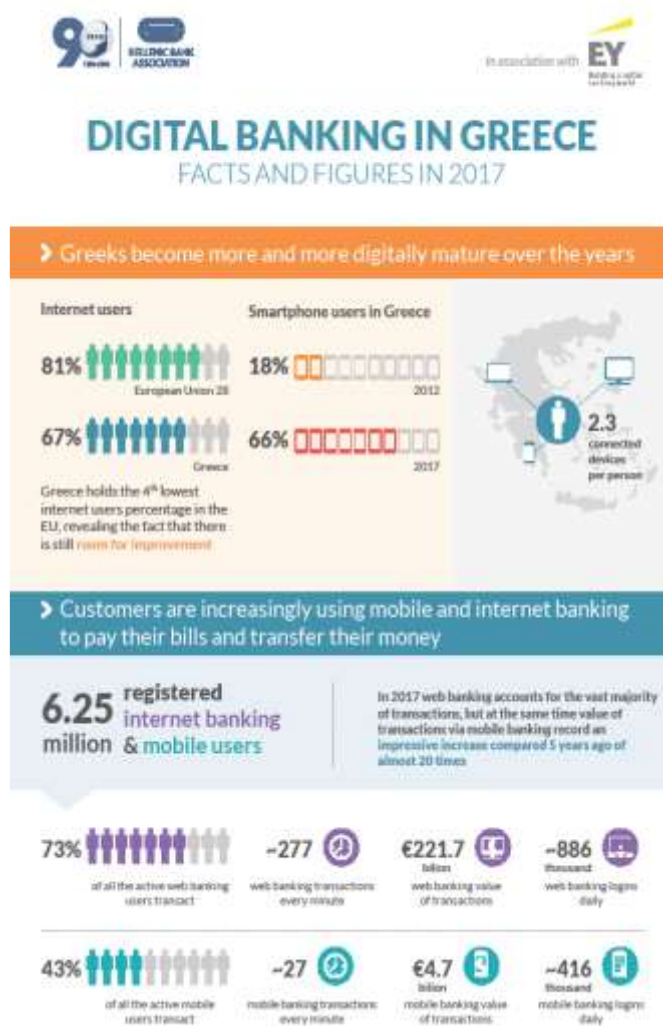
Στατιστικά στοιχεία για το Internet και Mobile Banking, τα ΑΤΜ και τα ΑΡΣ.

Όπως κάθε χρόνο, η ΕΕΤ συγκέντρωσε, επεξεργάστηκε και απέστειλε στα μέλη της, σε τριμηνιαία βάση, τα στατιστικά στοιχεία χρήσης των δικτύων internet και mobile banking, καθώς και των ΑΤΜ και ΑΡΣ.

Ενημερωτικό infographic: Digital Banking in Greece

Η ΕΕΤ σε συνεργασία με την ΕΥ δημιούργησε το ενημερωτικό infographic με τίτλο [Digital Banking in Greece Facts and Figures in 2017](#) στο οποίο καταγράφονται με ευχάριστο τρόπο στατιστικά στοιχεία που αφορούν τον ψηφιακό μετασχηματισμό των ελλήνων.

Το ενημερωτικό infographic, το οποίο διανεμήθηκε στις τράπεζες μέλη της ΕΕΤ στα ελληνικά και στα αγγλικά προς αξιοποίησή τους (π.χ. σε ενημερωτικές οθόνες στα τραπεζικά καταστήματα, σε newsletters κ.λπ., στόχος μας είναι να επικαιροποιείται ετησίως.

Ανάπτυξη διατραπεζικού σχήματος ηλεκτρονικών πληρωμών με χρήση κινητού τηλεφώνου και χρέωση τραπεζικού λογαριασμού

Κατά τη διάρκεια του 2018 ξεκίνησαν υπό τον συντονισμό της Επιτροπής Πληρωμών και Λειτουργιών οι διατραπεζικές πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη διατραπεζικού σχήματος πληρωμών με χρήση κινητού τηλεφώνου και χρέωση τραπεζικού λογαριασμού για την πληρωμή λογαριασμών, σε περιβάλλον e-commerce, καθώς και σε φυσικά σημεία πώλησης. Οι σχετικές εργασίες αναμένεται να εντατικοποιηθούν το 2019, οπότε και θα αξιολογηθεί η βιωσιμότητα της κάθε λύσης, λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία των πελατών από τη χρήση άλλων μέσων πληρωμής, όπως οι κάρτες.

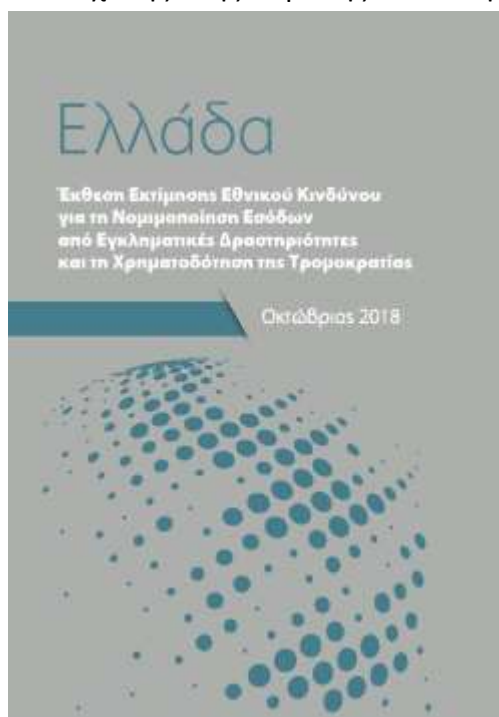
Β. Ασφάλεια των συναλλαγών

Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 ('AMLD 4')

Τον Ιούλιο 2018 ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (AMLD4) στην ελληνική νομοθεσία, με την ψήφιση του Νόμου 4557/2018. Η ΕΕΤ συμμετείχε στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή και ενημέρωνε διαρκώς τις τράπεζες-μέλη της για τη διαδικασία ενσωμάτωσης. Μέχρι το τέλος του 2018 δεν είχε τεθεί σε διαβούλευση η νέα πράξη της Τράπεζας της Ελλάδος η οποία θα εξειδικεύσει συγκεκριμένες διατάξεις του νέου νόμου και θα τροποποιήσει την υφιστάμενη ΕΤΠΘ 281/2009.

Εκτίμηση Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας

Η Έκθεση εκπονήθηκε στο πλαίσιο ενίσχυσης της δράσης και της αποτελεσματικότητας του εθνικού μηχανισμού ενάντια στα συναφή αδικήματα, από ομάδα εξειδικευμένων στελεχών των αρμόδιων φορέων του δημοσίου τομέα, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕΤ και Δημοσιεύτηκε, τον Οκτώβριο 2018 η πρώτη [Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας](#) ("National Risk Assessment").

Αξιολόγηση της Ελλάδας από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης ('FATF')

Τον Νοέμβριο του 2018 ολοκληρώθηκε η επιτόπια επίσκεψη της FATF στην Ελλάδα στο πλαίσιο του τέταρτου γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων της FATF, η οποία θα ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2019, οπότε και αναμένεται η σχετική δημοσίευση της έκθεσης αξιολόγησης της Ελλάδας.

Κατά τη διάρκεια του 2018, η ΕΕΤ προέβη στις ακόλουθες ενέργειες για λογαριασμό των τραπεζών-μελών της:

- απέστειλε τις παρουσιάσεις που πραγματοποίησαν οι εκπρόσωποι της FATF στην ενημερωτική ημερίδα που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο 2018,
- συγκρότησε ειδική διατραπεζική ομάδα έργου και πραγματοποίησε σειρά συναντήσεων με σκοπό την άρτια προετοιμασία των τραπεζών μελών της

ενόψει της αξιολόγησης του εγχώριου τραπεζικού συστήματος για θέματα AML/CFT από τη FATF τον Νοέμβριο 2018.

Δημοσίευση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 ('AMLD 5')

Τον Ιούνιο του 2018 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ η Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 «για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και για την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/138/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ».

Η Οδηγία τέθηκε σε εφαρμογή στις 9 Ιουλίου 2018. Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να την ενσωματώσουν στην εθνική τους έννομη τάξη το αργότερο έως τις 10 Ιανουαρίου 2020.

Στο τέλος του 2018 συγκροτήθηκε νομοπαρασκευαστική επιτροπή στην οποία συμμετέχει με εκπροσώπους της η ΕΕΤ.

Πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Συγκρότηση του "Euro Cyber Resilience Board"

Τον Μάρτιο 2018, συγκροτήθηκε με πρωτοβουλία της ΕΚΤ το "Euro Cyber Resilience Board" ('ECRB'). Δικαιολογητική βάση για τη συγκρότησή του αποτέλεσε η πρωτοβουλία ενίσχυσης του βαθμού ανθεκτικότητας των πανευρωπαϊκών υποδομών χρηματοπιστωτικών αγορών (π.χ. 'TARGET2', 'T2S') έναντι των κινδύνων στον «κυβερνοχώρο» ("cyber risks").

Δημοσίευση πλαισίου για τη διεξαγωγή δοκιμών ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα της ΕΕ στις επιθέσεις στον «κυβερνοχώρο»

Τον Μάιο 2018, δημοσιεύτηκε από την ΕΚΤ το 'TIBER-EU' ("Threat Intelligence-based Ethical Red Teaming"), το οποίο συνιστά το πρώτο πανευρωπαϊκό πλαίσιο για τη διεξαγωγή ελεγχόμενων και εξατομικευμένων δοκιμών ανθεκτικότητας των υποδομών του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ στις «κυβερνοεπιθέσεις».

Το 'TIBER-EU' περιλαμβάνει μια σειρά από σενάρια δοκιμών που βασίζονται σε πληροφορίες σχετικές με τις τεχνικές και διαδικασίες που ακολουθούν πραγματικοί "hackers". Σχεδιάστηκε και απευθύνεται, τόσο στις εθνικές αρμόδιες αρχές και φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (π.χ. πιστωτικά ιδρύματα) όσο και σε φορείς εκτός του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η συμμετοχή στη διενέργεια τέτοιων δοκιμών δεν είναι υποχρεωτική. Αντίθετα, επαφίεται στις εθνικές αρμόδιες αρχές και τους φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών να καθορίσουν εάν και πότε θα διεξάγονται δοκιμές στηριζόμενες στο πλαίσιο 'TIBER-EU'.

Προσδοκίες επίβλεψης του βαθμού ανθεκτικότητας των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών στους κινδύνους στον «κυβερνοχώρο» (“cyber risks”)

Τον Απρίλιο 2018, η ΕΚΤ έθεσε σε δημόσια διαβούλευση κείμενο αναφορικά με τις προσδοκίες επίβλεψης του βαθμού ανθεκτικότητας (“resilience”) των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών (π.χ. ‘TARGET2’) στους κινδύνους στον «κυβερνοχώρο» (“cyber risks”).

Οι προσδοκίες επίβλεψης συνιστούν τμήμα της στρατηγικής του Ευρωσυστήματος (ΕΚΤ και εθνικές κεντρικές τράπεζες των 19 κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ) για τον έλεγχο του βαθμού ανθεκτικότητας των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών στους κινδύνους στον «κυβερνοχώρο». Μέσω της εν λόγω διαβούλευσης, η ΕΚΤ στόχευε στην υλοποίηση της σχετικής με το εν λόγω θέμα συμβουλευτικής έκθεσης που ανέπτυξαν από κοινού η Επιτροπή Πληρωμών και Υποδομών Αγορών (‘CPMI’) και η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (‘IOSCO’) τον Ιούνιο 2016.

Η δημόσια διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 5 Ιουνίου 2018 και ο τελικός Οδηγός δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους.

Σχέδιο Δράσης του Συμβουλίου Υπουργών Οικονομικών της ΕΕ (“EcoFin Council”)

Τον Δεκέμβριο 2018, δημοσιεύτηκε το Σχέδιο Δράσης του Συμβουλίου Υπουργών Οικονομικών της ΕΕ στο πεδίο της πρόληψης χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει οκτώ (8) ενέργειες βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα (έως τον Ιανουάριο 2020) στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- 1) προσδιορισμός των παραγόντων που συνέβαλαν στα πρόσφατα περιστατικά νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω ευρωπαϊκών τραπεζών (π.χ. ‘LPB Bank’) με στόχο την πιθανή λήψη περαιτέρω μέτρων σε επίπεδο ΕΕ το προσεχές διάστημα,
- 2) χαρτογράφηση των πρακτικών νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και ανάδειξη βέλτιστων εποπτικών πρακτικών για τη διευθέτησή τους,
- 3) ενίσχυση της εποπτικής σύγκλισης, μέσω της παροχής κατευθύνσεων για τον ομοιόμορφο τρόπο πρόληψης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος,
- 4) διασφάλιση αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ που είναι αρμόδιες για θέματα ‘AML/CFT’,
- 5) αποσαφήνιση ζητημάτων που σχετίζονται με την ανάκληση άδειας λειτουργίας πιστωτικών ιδρυμάτων μετά τη διαπίστωση εμπλοκής τους σε περιστατικά νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

- 6) βελτίωση της ποιότητας της εποπτείας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρμόδιων προς τούτο αρχών για θέματα 'AML/CFT',
- 7) επικοινωνία και διαμόρφωση βέλτιστων εποπτικών πρακτικών μεταξύ των εθνικών αρμόδιων προς τούτο αρχών για θέματα 'AML/CFT', και
- 8) ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών ('ΕΒΑ', 'ΕΙΟΡΑ', 'ΕΣΜΑ') για την από πλευράς τους καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων εποπτικών εξουσιών και εργαλείων.

Οι ανωτέρω ενέργειες έχουν ως αποδέκτες τις εθνικές εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ για θέματα εποπτείας AML/CFT (στην περίπτωση της Ελλάδας, η ΤτΕ και η ΕΚ).

Επικαιροποίηση διατραπεζικού φυλλαδίου με τίτλο: «Συστηθήκατε; Αν όχι ... κάντε το τώρα ...»

Τον Ιούλιο 2018, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ επικαιροποίησε και ανήρτησε στο διαδικτυακό της ιστότοπο το διατραπεζικό φυλλάδιο με τίτλο: «Συστηθήκατε; Αν όχι ... κάντε το τώρα ...».

Η εν λόγω επικαιροποίηση αφορά την προσθήκη αναφοράς στον

Γενικό Κανονισμό για την Προστασία του Ατόμου από την Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679).

Περαιτέρω, ενημέρωσε σχετικά τις τράπεζες-μέλη της, προκειμένου αυτές με τη σειρά τους να προβούν στις από πλευράς τους ενδεδειγμένες ενέργειες.

Συνεργασία ΕΕΤ - Ελληνικής Αστυνομίας

Στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ και της Ελληνικής Αστυνομίας για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών, έχει αναπτυχθεί ένας ιδιαίτερα χρήσιμος δίαυλος επικοινωνίας, ο οποίος αξιοποιήθηκε αρκετές φορές κατά τη διάρκεια του 2018. Ειδικότερα, όταν συλλαμβάνονται εγκληματικές ομάδες που αντιγράφουν κάρτες, η Αστυνομία κοινοποιεί άμεσα στη Γενική Γραμματεία κατάσταση με τους αριθμούς καρτών που κατάσχονται και η Γενική Γραμματεία, με τη σειρά της, ενημερώνει τα μέλη της με σκοπό την ανάληψη άμεσων δράσεων προστασίας της πελατείας τους.

Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2018 συνεχίστηκε η συνεργασία στις ακόλουθες δράσεις:

1. Καταπολέμηση των απατών στο ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce)

Στο πλαίσιο της δράσης EMPAC της Eurapol για το 2018 η ΔΔΗΕ, ζήτησε τη συνεργασία των Τραπεζών, αλλά και των ηλεκτρονικών εμπόρων, σε αυτή την

ευρωπαϊκή δράση με σκοπό την καταπολέμηση των απατών με κάρτες πληρωμής σε περιβάλλον ηλεκτρονικού εμπορίου.

2. Καταπολέμηση απατών στα αεροδρόμια

Στο πλαίσιο αυτής της δράσης της Europol που είναι παγκόσμια, ξεκίνησε το 2015 και συνεχίστηκε το 2016, 2017 και το 2018, και με τη συμβολή των Τραπεζών, δημιουργήθηκε ένα κανάλι επικοινωνίας μεταξύ όλων των χωρών, με τα ταξιδιωτικά γραφεία όπου ελέγχουν και ενημερώνουν άμεσα την Αστυνομία και αυτή με τη σειρά της τα αεροδρόμια, για απατηλές κινήσεις καρτών, προκειμένου να εκδοθούν αεροπορικά εισιτήρια για ανθρώπους οι οποίοι κατά κανόνα δεν έχουν νόμιμα έγγραφα, ώστε να ταξιδέψουν στο εξωτερικό. Η συγκεκριμένη προληπτική δράση έχει πλέον επεκταθεί στα περισσότερα αεροδρόμια της χώρα και έχουν γίνει αρκετές συλλήψεις.

Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων

(α) Ληστειών τραπεζικών καταστημάτων και ATM

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και το 2018 η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε στατιστικά στοιχεία που της γνωστοποίησαν οι τράπεζες μέλη της και η αρμόδια διεύθυνση της Ελληνικής Αστυνομίας σχετικά με τις ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις των τραπεζικών καταστημάτων και των ATM, συμπεριλαμβανομένων καταστροφών, που συνέβησαν κατά τη διάρκεια του έτους. Τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για την ενημέρωση των διοικήσεων των τραπεζών μελών της ΕΕΤ, των καταστατικών οργάνων της Γενικής Γραμματείας, και των αρμόδιων διατραπεζικών επιτροπών της.

(β) Απατών με κάρτες πληρωμών σε ATM και POS

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της, συνέλεξε, επεξεργάστηκε και απέστειλε για το έτος 2018:

- αναλυτικές πληροφορίες για το κάθε περιστατικό αντιγραφής καρτών (skimming και cash ή card trapping, TRF Reversal & ATM Malware) που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό με κάρτες έκδοσης των μελών της,
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία από περιστατικά απάτης σε όλα τα τερματικά αποδοχής καρτών των τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα (ATM και POS), και
- χρηματικές απώλειες που είχαν οι τράπεζες μέλη της από αντιγραφές καρτών τους στο εξωτερικό και στην Ελλάδα.

Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τις συχνότερες διαδικτυακές οικονομικές απάτες

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μήνα Ασφάλειας στον Κυβερνοχώρο, η Europol, σε συνεργασία με την ΕΤΟ και τις εθνικές ενώσεις τραπεζών μέλη της, εγκαινίασε τον Οκτώβριο 2018, την εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τις απάτες στον κυβερνοχώρο ("cyber scams").

Στην έννοια των “cyber scams” εμπίπτουν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- Απάτη του CEO (“CEO Fraud”)
- Απάτη μέσω τιμολογίων και λοιπών παραστατικών (“invoice Fraud”)
- Απατηλές τηλεφωνικές κλήσεις (“vishing”), Απατηλά μηνύματα SMS (“smishing”), Απατηλά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (“phishing”)
- Απατηλές ιστοσελίδες τραπεζών (“spoofed bank websites”)
- Απάτη μέσω διαδικτυακών ραντεβού (“romance scam”)
- Απώλεια δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διαμέσου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (“personal data theft via social media”)
- Απάτες σχετιζόμενες με επενδύσεις (“investment scams”)
- Απάτες σε αγορές μέσω διαδικτύου (“online shopping scams”)

Extranet

Σχεδιάστηκε, αναπτύχθηκε και τέθηκε σε λειτουργία η εφαρμογή ελεγχόμενης πρόσβασης για τη διαχείριση και ανταλλαγή αρχείων και την αποτελεσματικότερη ενημέρωση και λειτουργία τόσο των Καταστατικών Οργάνων όσο και των Διατραπεζικών Επιτροπών της ΕΕΤ (extranet).

Με την εφαρμογή του Extranet ομαδοποιούνται και αποθηκεύονται σε ενιαία πλατφόρμα έγγραφα και πληροφορίες που χρειάζονται να επικοινωνηθούν σε επιλεγμένους αποδέκτες, π.χ. ημερήσιες διατάξεις συναντήσεων, συνοδευτικά αυτών κείμενα, πρακτικά, καθώς και κάθε άλλου είδους αρχεία και χρήσιμες πληροφορίες.

Intranet

Σχεδιάστηκε, αναπτύχθηκε και τέθηκε σε λειτουργία εφαρμογή ελεγχόμενης πρόσβασης για τη διαχείριση έργων και ανταλλαγή αρχείων μεταξύ των εργαζομένων της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ (intranet).

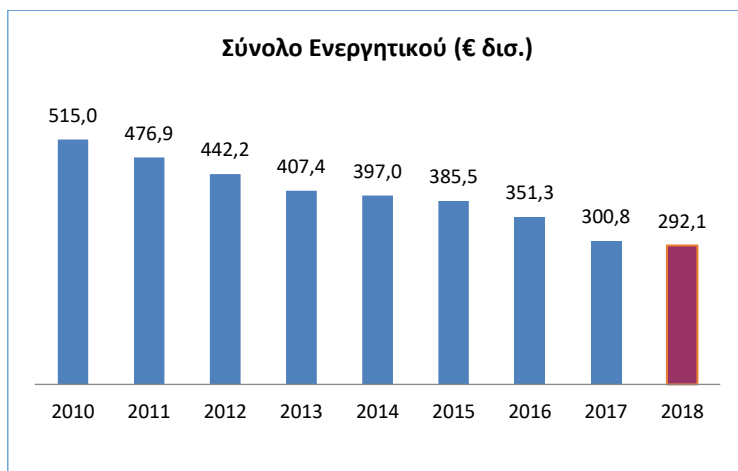
Ιστοσελίδα της ΕΕΤ

Η ΕΕΤ διαθέτει και συντηρεί μια απολύτως σύγχρονη και επικαιροποιημένη ιστοσελίδα με σωρεία χρηστικών και ενημερωτικών ενοτήτων έχοντας υιοθετήσει σύγχρονες τεχνολογίες και προηγμένα πρότυπα ασφαλείας.

Στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ, κατά τη διάρκεια του 2018, τέθηκαν σε λειτουργία:

- νέα ενότητα σχετικά με το καθεστώς παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (MiFID II / MiFIR),
- νέα επετειακή ενότητα σχετική με τον εορτασμό των 90 χρόνων από την έναρξη λειτουργίας της ΕΕΤ,
- νέα ενότητα σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό για το Χρήμα (EBF - European Money Quiz),
- νέα ενότητα για το Brexit, και
- νέα ενότητα για τις Ανακοινώσεις των Τραπεζών Μελών της ΕΕΤ και της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ για την εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR)

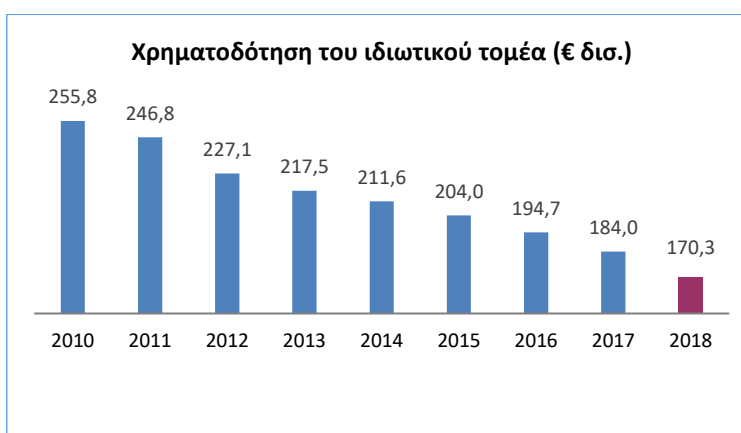
Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 2018 (βασικοί δείκτες)

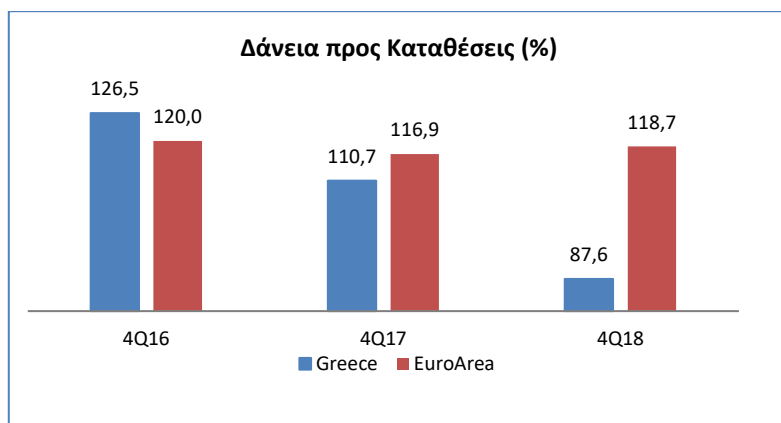
Πηγή: ΤτΕ, Συγκεντρωτική Λογιστική Κατάσταση των Πιστωτικών Ιδρυμάτων

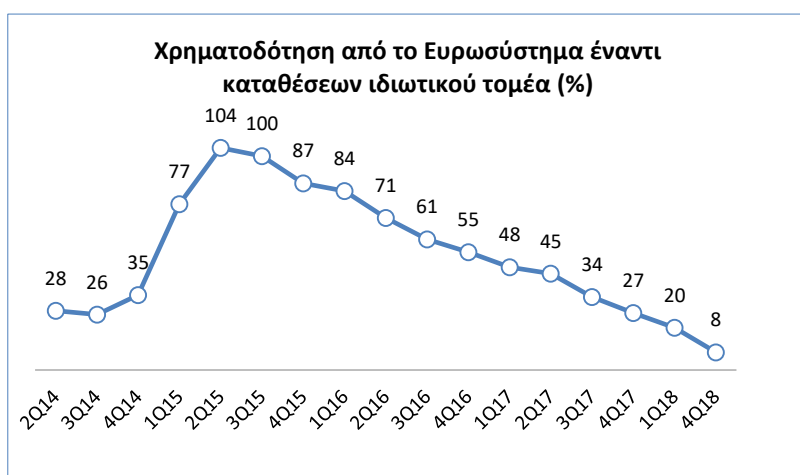
Πηγή: ΤτΕ, Τραπεζική χρηματοδότηση και καταθέσεις

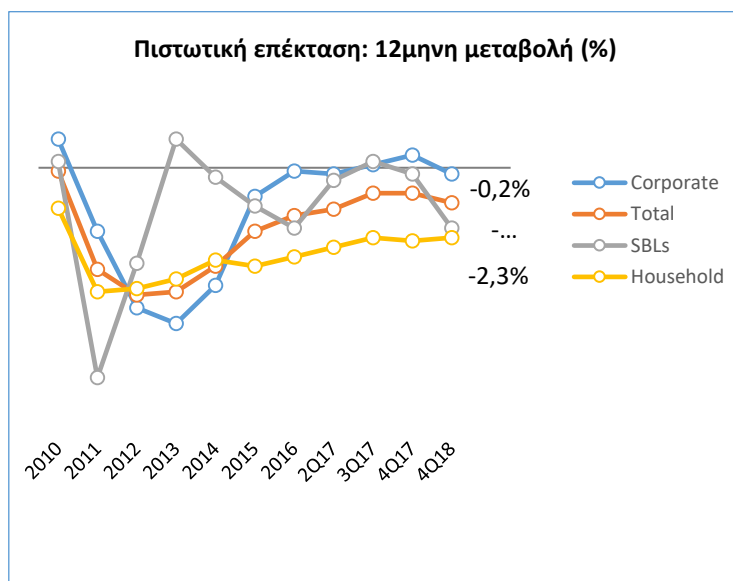
Πηγή: ΤτΕ, Τραπεζική χρηματοδότηση και καταθέσεις

Πηγή: ECB, supervisory banking statistics for the fourth quarter of 2018 & Στοιχεία ισολογισμού και αποτελεσμάτων χρήσης 4 συστημικών τραπεζών 2018

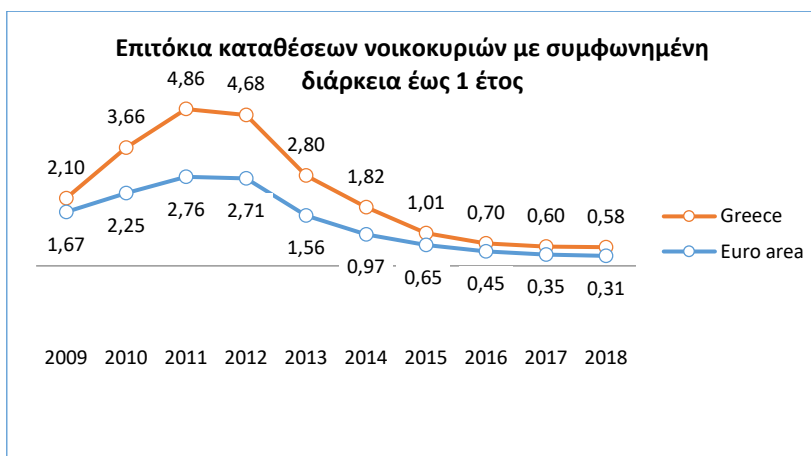

Πηγή: ΤτΕ, Τραπεζική χρηματοδότηση και καταθέσεις & Ισολογισμός της 31/12/2018

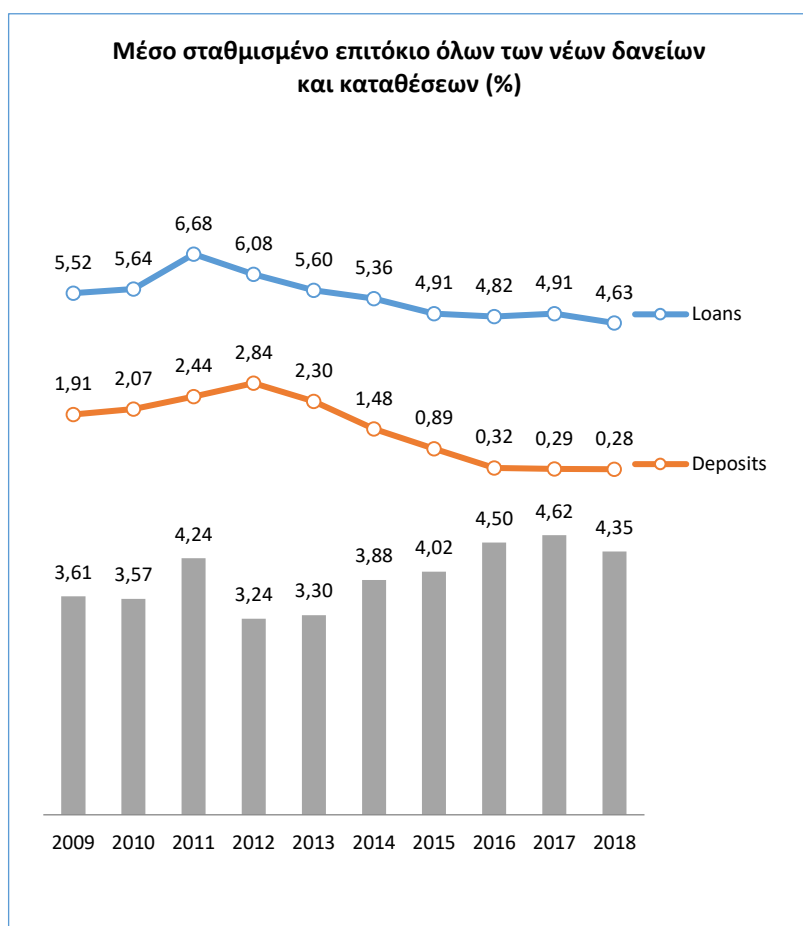

Πηγή: ΤτΕ, Τραπεζική χρηματοδότηση και καταθέσεις

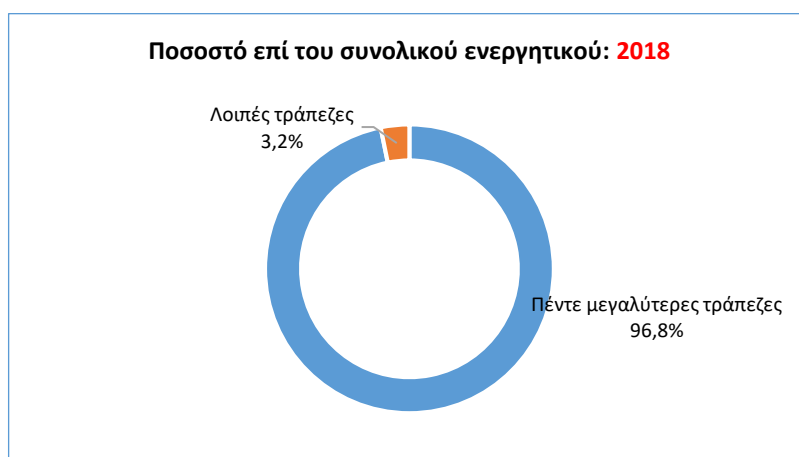

Πηγή: ΕΚΤ και ΤτΕ, Τραπεζικά Επιτόκια Καταθέσεων και Δανείων

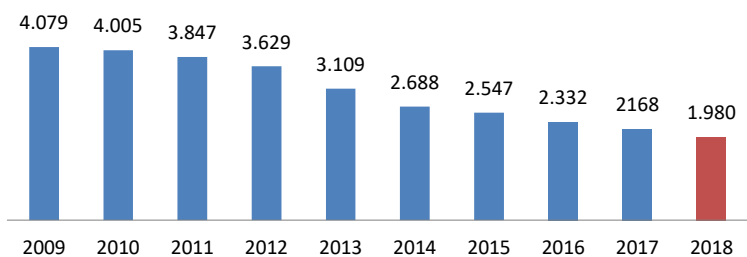
Πηγή: ΤτΕ, Τραπεζικά Επιτόκια Καταθέσεων και Δανείων

Δείκτες συγκέντρωσης

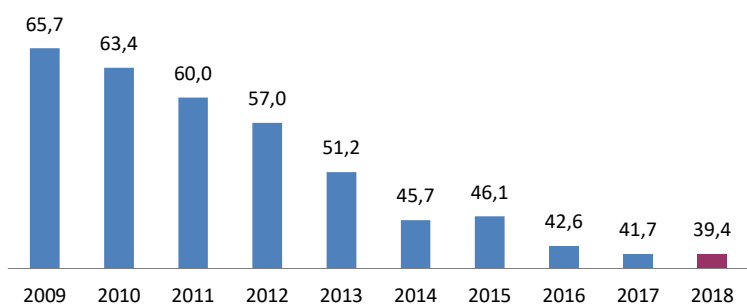
Πηγή: ΤτΕ, Διαρθρωτικοί Δείκτες Χρηματοπιστωτικού Συστήματος

Αριθμός τραπεζικών καταστημάτων

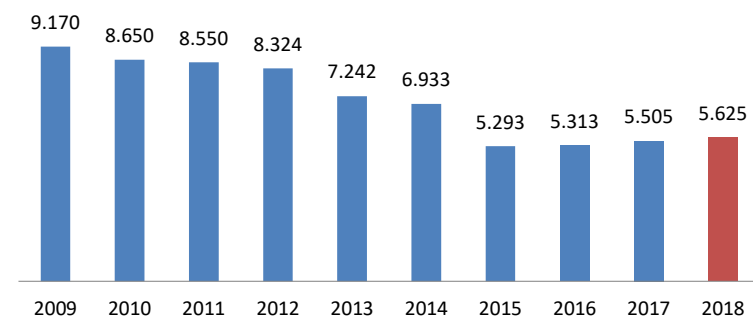
Πηγή: ΤτΕ, Διαρθρωτικοί Δείκτες Χρηματοπιστωτικού Συστήματος

Αριθμός εργαζομένων ('000)

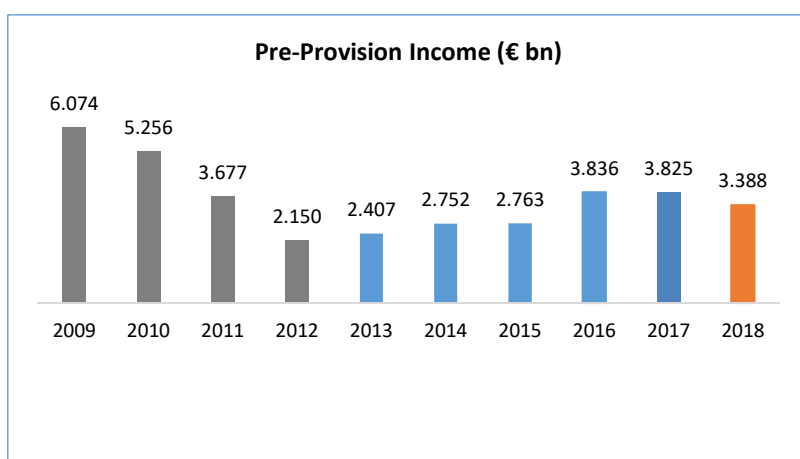
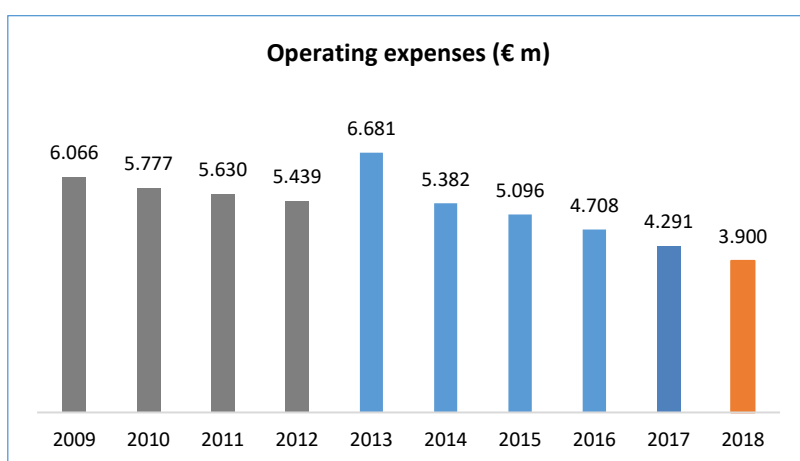
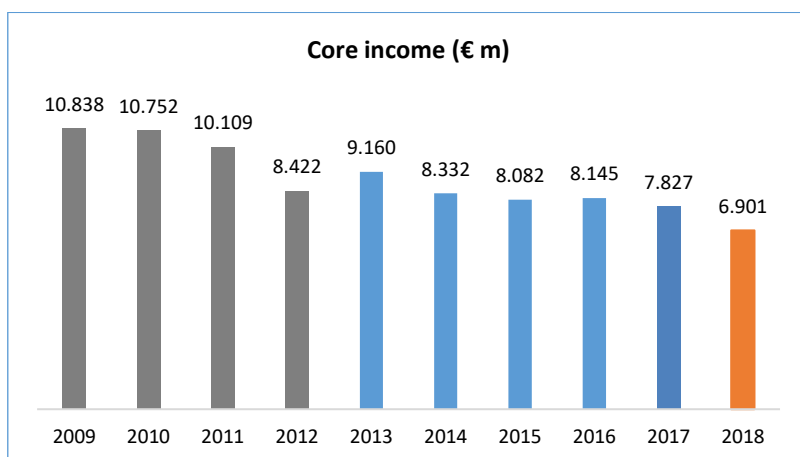
Πηγή: ΤτΕ, Διαρθρωτικοί Δείκτες Χρηματοπιστωτικού Συστήματος

Αριθμός ΑΤΜ

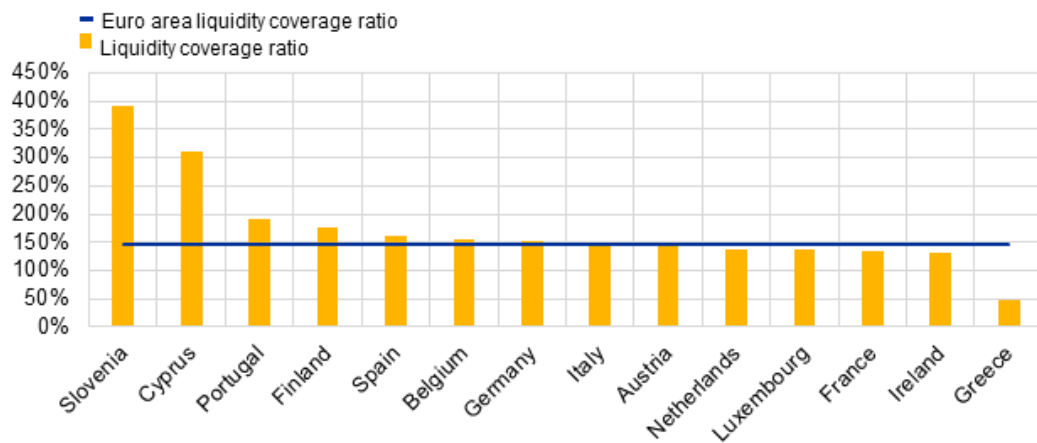
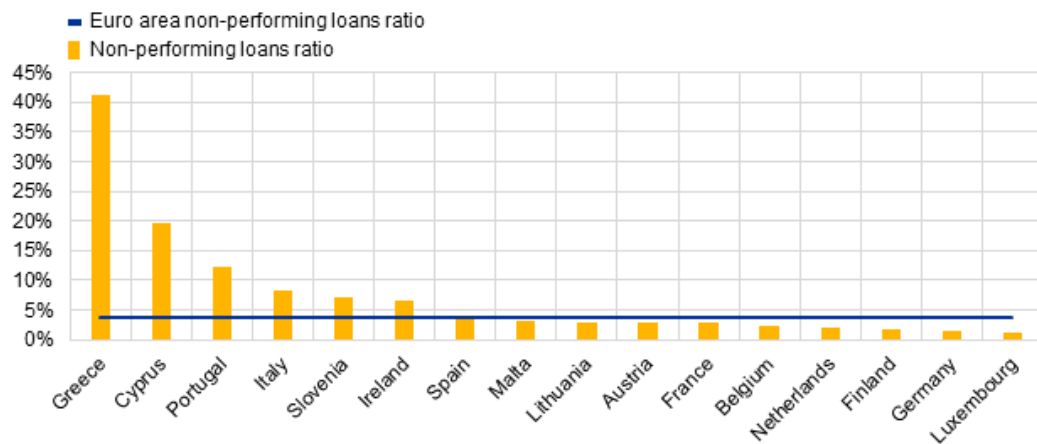
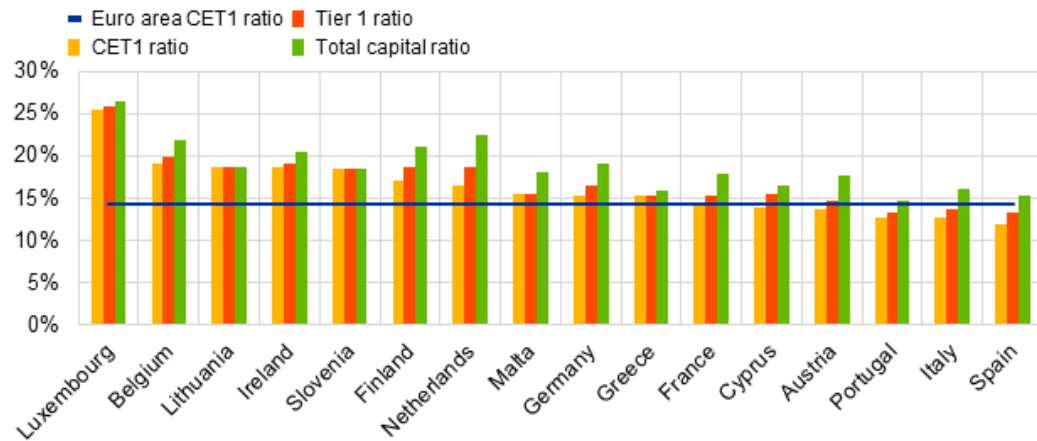
Πηγή: ΕΕΤ, Δίκτυο Α.Τ.Μ. τραπεζών-μελών της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Δείκτες αποτελεσματικότητας

Πηγή: Στοιχεία ισολογισμού και αποτελεσμάτων χρήσης 2018 των 4 ελληνικών συστημικών τραπεζών

Εποπτικοί Δείκτες (κεφαλαιακή επάρκεια, μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ρευστότητα)

Πηγή: ECB, supervisory banking statistics for the fourth quarter of 2018